

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA. 410.020.02.2017

P/17/035

TEKST UJEDNOLICONY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/035 – Realizacja prac rozwojowych na rzecz resortu obrony narodowej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	Anna Loppe, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/221/2017 z 31 sierpnia 2017 roku, Stanisław Tarnowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/241/2017 z 20 września 2017 r. Mieczysław Handzel, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/285/2017 z 14 listopada 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	ROSOMAK S.A. w Siemianowicach Śląskich ¹ , ul. Powstańców 5/7, 41-100 Siemianowice Śląskie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bartłomiej Smoczyński, Prezes Zarządu Spółki ² (dowód: akta kontroli str. 5, 1900-1901)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia³, że mimo starań Spółki dotyczących realizacji projektu z obszaru obronności państwa pn. Nowy Kołowy Transporter Opancerzony⁴, jak również podejmowanych działań w celu zmiany umowy o dofinansowanie projektu NKTO, projekt ten nie był realizowany zgodnie z umową, a końcowy termin jego realizacji nie zostanie dotrzymany. Realizacja projektu została wstrzymana na pierwszym z sześciu etapów, a opóźnienia w stosunku do terminów określonych w umowie o jego dofinansowanie sięgały 44 miesiące (wg stanu na koniec grudnia 2017 r.). W ocenie NIK większość stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości wynikała z niedostatecznej współpracy pomiędzy Spółką a Narodowym Centrum Badań i Rozwoju⁵, braku decyzji NCBiR dotyczących akceptacji (bądź odmowy akceptacji) wyników pierwszego etapu, jak również w części niejasnych i nieczytelnych zapisów konkursu ogłoszonego przez NCBiR. To w konsekwencji skutkowało koniecznością przygotowania przez Spółkę aneksu do umowy o dofinansowanie projektu NKTO, który jednak nie został do końca grudnia 2017 r. podpisany przez drugą stronę umowy. NIK negatywnie ocenia wykorzystanie przez Spółkę części zaliczki w wysokości 811.356,46 zł w sposób niezgodny z przeznaczeniem. W okresie od 10 czerwca 2014 r. do 13 października

¹ Zwany dalej „Spółką”.

² Zwany dalej „Prezesem Zarządu”. Do 15 grudnia 2017 r. funkcję Prezesa Zarządu Spółki pełnił Adam Janik.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

⁴ Zwanego dalej „projektem NKTO”.

⁵ Zwanego dalej „NCBiR”.

2017 r. środki te wykorzystywała bowiem do swojej bieżącej działalności. Nie poinformowano również NCBR o zmianie rachunku bankowego, na którym zdeponowano w ww. okresie otrzymane dofinansowanie, co było sprzeczne z postanowieniami umowy o dofinansowanie.

Nadto złożony wniosek o dofinansowanie nie uwzględniał w pełni postanowień regulaminu konkursu nr 4/2013 na wykonanie projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, w części, w jakiej wskazywał on, że wniosek musi w harmonogramie wykonania projektu odzwierciedlać cykle, fazy i etapy prac rozwojowych określonych w decyzji nr 72/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie pozyskiwania sprzętu wojskowego i usług dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej⁶.

Stwierdzono także nieprawidłowości polegające na:

- określeniu we wniosku o dofinansowanie poziomów gotowości technologii w sposób nieodpowiadający tymże poziomom określonym w przepisach⁷,
- przekazaniu ze zwłoką środków pochodzących z zaliczki członkom konsorcjum,
- rozliczeniu i zaakceptowaniu rozliczenia wskazanych przez WITPIS procentowych poziomów kosztów zawyżonych o 12 998,77 zł, w stosunku do wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Spółka jako lider konsorcjum złożyła w 2013 r. do NCBiR wniosek o dofinansowanie realizacji projektu NKTO⁸. Harmonogram do wniosku nie spełniał niektórych wymagań dotyczących etapów pracy rozwojowej określonych w decyzji nr 72/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie pozyskiwania sprzętu wojskowego i usług dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej⁹, mimo iż zgodnie z regulaminem konkursu nr 4/2013 ogłoszonego przez NCBiR, winien uwzględnić postanowienia tej decyzji dotyczące harmonogramu wykonania projektu. Stwierdzone nieprawidłowości w tym zakresie polegały m.in. na:

- niewyszczególnieniu w „Harmonogramie wykonania projektu”, stanowiącym załącznik nr 2 do wniosku o finansowanie projektu NKTO, niektórych zadań wymaganych przez zał. nr 4 „Procedura realizacji pracy rozwojowej” do decyzji nr 72/MON¹⁰,
- niewskazaniu w analizie ryzyka zamieszczonej we wniosku o finansowanie projektu NKTO, okoliczności zmniejszających i zwiększających ryzyko niepowodzenia oraz kluczowego zagadnienia dla realizacji projektu, tj. *„ekstremalnie krótkiego czasu realizacji projektu”*, co było niezgodne z opracowaną przez NCBiR Instrukcją wypełniania wniosku,
- nieprzedstawieniu we wniosku o finansowanie projektu NKTO zasadności poniesienia kosztów zakupu, amortyzacji bądź odpłatnego korzystania z aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń służących celom badawczym, pomimo że potrzeba takiego uzasadnienia wynikała z zapisów załącznika Nr 9 do regulaminu konkursu Nr 4/2013.

⁶ Dz. Urz. MON z 2013 r., poz. 78 ze zm., zwanej dalej „decyzją 72/MON”.

⁷ W rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 stycznia 2011 r. w sprawie sposobu zarządzania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizacją badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 18, poz. 91)

⁸ Spółka jako uczestnik konsorcjum występowała również w projekcie pn. „Nowy bojowy, pływający wóz piechoty” zwanym dalej: NBPWP, w którym nie miała przypisanych żadnych zadań.

¹⁰ Zwany dalej zał. nr 4 do decyzji nr 72/MON

¹⁰ Zwany dalej zał. nr 4 do decyzji nr 72/MON

NIK zauważa jednak, że wniosek ten przeszedł ocenę formalną i merytoryczną przeprowadzoną przez NCBiR, które jednak nie stwierdziło żadnych braków formalnych czy merytorycznych i na podstawie takiego wniosku zawarł w dniu 23 grudnia 2013 r. umowę o dofinansowanie projektu NKTO ze Spółką. Skutkiem tego była późniejsza konieczność dostosowania zapisów umowy do wymogów decyzji 72/MON, co wstrzymało realizację projektu NKTO.

Umowa o dofinansowanie projektu NKTO nie była realizowana zgodnie z jej harmonogramem, bowiem porzeczano na pierwszym etapie realizacji umowy, a opóźnienie (wg stanu na grudzień 2017 r.) sięgało 44 miesięcy. Przyczyną opóźnienia realizacji projektu było niezatwierdzenie przez NCBiR pierwszego etapu umowy. Jednym z powodów tej sytuacji był fakt, że opracowane przez członka konsorcjum projekty Studium Wykonalności¹¹ i Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych¹² nie uwzględniały części wymagań wojska ujętych w „Wyciągu kluczowych parametrów dla nowego kołowego transportera opancerzonego”. Dokument taki Spółka otrzymała w styczniu 2014 r., czyli już po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu NKTO. Wymóg uwzględnienia tych wymagań nie został określony w umowie o dofinansowanie ww. projektu. Spółka, od lipca 2015 r. podejmowała próby aneksowania umowy o dofinansowanie przedmiotowego projektu, jednak do zakończenia kontroli NIK¹³ nie zawarto żadnych aneksów. Powyższe opóźnienie w realizacji projektu NKTO skutkuje tym, że cel projektu nie zostanie osiągnięty w terminie przewidzianym w obecnie obowiązującej umowie.

NIK negatywnie ocenia fakt, iż w trakcie realizacji projektu, Spółka wykorzystwała część zaliczki w wysokości 811.356,46 zł w sposób niezgodny z przeznaczeniem. W okresie od 10 czerwca 2014 r. do 13 października 2017 r. środki te wykorzystywała bowiem do swojej bieżącej działalności. Nie poinformowała także NCBiR o zmianie rachunku bankowego, co było niezgodne z zapisami umowy o dofinansowanie tego projektu. Dodatkowo Spółka nie przekazała niezwłocznie środków pochodzących z zaliczki innym członkom Konsorcjum¹⁴, co było niezgodne z § 6 pkt 3 umowy o wykonanie i finansowanie projektu NKTO (zaliczkę przekazano po upływie 165 dni od otrzymania środków z NCBiR).

Ponadto Spółka jako lider konsorcjum zaakceptowała zawyżenie przez członka konsorcjum, w dokumentach rozliczeniowych etapu nr 1, procentowego poziomu kosztów ogólnych w wysokości 17,338% (zamiast do 15%) pozostałych kosztów kwalifikowanych, co było niezgodne z regulaminem konkursu 4/2013.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zarządzanie projektami z zakresu prac rozwojowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniami kontrolnymi objęto dwa projekty w zakresie obronności, finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, w których uczestniczyła Spółka, tj. projekt NKTO i projekt NBPWP.

Uruchomienie projektów z obszaru obronności państwa w NCBiR, w tym projektu NBPWP i NKTO, nastąpiło na wniosek Ministra Obrony Narodowej, przesłany do Dyrektora NCBiR za pismem nr 1719/S/2¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 1866)

¹¹ Zwanego dalej „SW”.

¹² Zwanych dalej „WZTT”.

¹³ W dniu 19 grudnia 2017 r.

¹⁴ Za wyjątkiem jednego członka konsorcjum.

¹⁵ Z 9 maja 2013 r.

Projekt NBPWP

Projekt NBPWP realizowany był przez Konsorcjum ustanowione na podstawie „Umowy Konsorcjum na realizację Programu BWP”¹⁶ zawartej w dniu 14 lutego 2013 r. pomiędzy: Hutą Stalowa Wola S.A.¹⁷ (Lider Konsorcjum), Ośrodkiem Badawczo-Rozwojowym Urządzeń Mechanicznych „OBRUM” Sp. z o.o., Zakładami Mechanicznymi Bumar-Łabędy S.A., Wojskowymi Zakładami Mechanicznymi S.A.¹⁸, Wojskowymi Zakładami Motoryzacyjnymi S.A.¹⁹, Wojskowymi Zakładami Inżynieryjnymi S.A.²⁰, Wojskowym Instytutem Techniki Panczernej i Samochodowej²¹ i Wojskowymi Zakładami Elektronicznymi Spółka Akcyjna. W umowie nr DOB-BiO/001/05/2014 o wykonanie i finansowanie projektu NBPWP, zawartej 24 października 2014 r. z NCBiR, Spółce nie wyznaczono żadnych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 1935-1956, 2192-2195, 2150-2201)

W sprawie przyczyny uczestnictwa Spółki w konsorcjum realizującym projekt NBPWP na podstawie ww. umowy, w sytuacji gdy nie wykonuje ona żadnego zadania, Zarząd Spółki wyjaśnił, że uczestnictwo w Konsorcjum było możliwością uzyskania „know-how” niezbędnego w prowadzonych przez Spółkę pracach nad własnymi rozwiązaniami rozwojowymi. Ponadto poinformował, że w zał. nr 1 do ww. umowy, w opisie projektu w pkt 2.6. jako potencjalnych odbiorców zainteresowanych wdrożeniem wyników wskazano także Spółkę. „*Udział w konsorcjum jest więc okazją do bieżącego zapoznawania się z przygotowanymi wdrożeniami*”.

(dowód: akta kontroli str. 1190, 1193, 1784, 1786)

Projekt NKTO

1.1.

W dniu 8 lutego 2013 r. WZM S.A. (Lider Konsorcjum) zawarły z: Bumarem Sp. z o.o.²², WZInż., HSW, WZMot. i WITPiS (wspólnie zwanymi dalej Stronami Konsorcjum) umowę Konsorcjum na realizację programu KTO 8x8²³. Przedmiotem umowy było opracowanie i wykonanie modułowej kołowej platformy opancerzonej 8x8 i sprzętu technicznego batalionu piechoty zmotoryzowanej. Zgodnie z § 1 ust. 2 umowy Konsorcjum „*Celem Konsorcjum jest zbudowanie oraz wdrożenie nowej opancerzonej modułowej platformy kołowej dla polskiej armii do roku 2019*”.

Zgodnie z § 2 ust. 3 lit. a) tej umowy do zadań Lidera Konsorcjum należało pełnienie wiodącej roli w zakresie realizacji postanowień tej umowy, a w szczególności reprezentowanie Stron Konsorcjum w zakresie związanym z realizacją Celu Konsorcjum przed podmiotami zainteresowanymi świadczeniem usług wskazanych w § 1 ust. 2 umowy Konsorcjum, na podstawie pełnomocnictwa stanowiącego załącznik nr 1 do umowy.

WZMot i WITPiS udzieliły Liderowi Konsorcjum pełnomocnictwa do ich reprezentowania w dniu podpisania umowy Konsorcjum, tj. 8 lutego 2013 r., zaś HSW i WZInż po złożeniu 21 września 2013 r. do NCBiR wniosku o finansowanie projektu NKTO, tj. odpowiednio 28 i 29 listopada 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 115-122, 177, 1028-1030)

¹⁶ Zwanej dalej „umową Konsorcjum NBPWP”.

¹⁷ Zwaną dalej „HSW”.

¹⁸ Zwane dalej „WZM S.A.”, obecnie Rosomak S.A.

¹⁹ Zwanymi dalej „WZMot”.

²⁰ Zwanymi dalej „WZInż”.

²¹ Zwanym dalej „WITPiS”.

²² Zwanym dalej „Bumarem”.

²³ Zwaną dalej „umową Konsorcjum”.

Kontrolerom nie przedłożono pełnomocnictwa Bumar do reprezentowania jej przez Lidera Konsorcjum w zakresie związanym z realizacją Celu Konsorcjum. Zarząd Spółki wyjaśnił²⁴, że „Wszystkie strony Konsorcjum udzieliły pełnomocnictwa Liderowi. Rosomak S.A. nie posiada kopii pełnomocnictwa udzielonego przez Bumar Sp. z o.o., jednak zwróci się do ww. firmy o udostępnienie kopii. (...)”.

Do zakończenia niniejszej kontroli NIK Zarząd Spółki nie dostarczył ww. dokumentu, ani nie wyjaśnił przyczyny nieposiadania go.

(dowód: akta kontroli str. 101, 1020-1021, 1023, 1685, 1688, 1690, 1787, 1792, 1794)

Spółka nie otrzymała od NCBiR, uzgodnionych z Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Spraw Wewnętrznych założeń do projektu NKTO, których obowiązek sporządzenia wynikał z zapisu § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 stycznia 2011 r. w sprawie sposobu zarządzania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizacją badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa²⁵. We wniosku o finansowanie projektu NKTO nie określono założeń szczegółowych, wyspecyfikowanych w punkcie C formularza wniosku. Zarząd Spółki wyjaśnił, że założenia szczegółowe dotyczące części merytorycznej projektu NKTO zostały wypracowane dopiero w I etapie realizacji projektu, w dokumencie Założenia Taktyczno - Techniczne na NKTO. Zarząd Spółki stwierdził: „Dlatego też rubryka wniosku nie została wypełniona, co nie zostało zakwestionowane”.

Zarząd Spółki wyjaśnił że w dostępnej na stronie internetowej NCBiR²⁶ propozycji projektu do konkursu nr 4, znajdował się dokument dotyczący NKTO, zawierający „pewne” założenia do projektu. W powyższym dokumencie określono cel ogólny i cele szczegółowe projektu NKTO, w tym m.in., modułową budowę konstrukcji, dużą mobilność w terenie, możliwość pływania, podstawowy układ przeniesienia napędu w konfiguracji 8x8, z możliwym wariantem wykonania 6x6 (z napędami na wszystkie koła), możliwość budowy szerokiej gamy pojazdów specjalistycznych, planowany do uzyskania poziom gotowości technologii. Określono także, podzielony na sześć etapów²⁷, 36-miesięczny okres realizacji projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 1004-1005, 1022, 1025, 1735-1736)

Spółka nie otrzymała z NCBiR ani Inspektoratu Uzbrojenia²⁸ Wymagań Operacyjnych²⁹, bowiem dla projektu NKTO nie zostały one opracowane. W protokole z przeglądu krytycznego projektu NKTO, sporządzonym 31 lipca 2014 r. przez powołany do tego zespół³⁰ zapisano, m.in., że: „Wymagania SZ RP [Sił Zbrojnych RP – przypis NIK] w zakresie NKTO nie były opracowane, ponieważ wprowadzone na wyposażenie KTO Rosomak spełniają oczekiwania użytkowników.

²⁴ Pismo znak NA/6199/17 z 24 października 2017 r.

²⁵ Dz. U z 2011 r. Nr 18, poz. 91.

²⁶ <http://www.ncbr.gov.pl/programy-i-projekty---obronnosc-bezpieczenstwo/wykaz-tematow-wraz-z-załozeniami-dla-projektow-w-konkursie-nr-42013-/>

²⁷ Etap 1 – opracowanie i uzgodnienie projektu ZTT, etap 2 – opracowanie projektu koncepcyjnego, wykonanie modelu platformy, sprawdzenie podstawowych wymagań funkcjonalnych, etap 3 – wykonanie prototypu, etap 4 – opracowanie i uzgodnienie projektu Programu Badań, etap 5 – przeprowadzenie badań kwalifikacyjnych i etap 6 – wykonanie dokumentacji konstrukcyjnej (w tym dokumentacji do produkcji seryjnej) i eksploatacyjnej.

²⁸ Zwanym dalej: IU.

²⁹ Zwane dalej „WO”.

³⁰ Przewodniczący z IU oraz 6 członków, w tym: trzech z IU, jeden z Zarządu Planowania Operacyjnego P3 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, jeden z ZWAiZ IWLąd. Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych i jeden z NCBiR.

Było to bezpośrednią przyczyną nie sformułowania nowych Wymagań Operacyjnych (...). Aktualnie Plan Modernizacji Technicznej w latach 2013-2022 nie przewiduje pozyskiwania NKTO, ponieważ zgodnie z obowiązującą umową do 2018 r., dla SZ RP dostarczane będą KTO Rosomak. (...)

(dowód: akta kontroli str. 628, 636, 1799)

Spółka otrzymała z NCBiR, przy piśmie z 20 stycznia 2014 r.³¹, tj. już po podpisaniu w dniu 23 grudnia 2013 r. umowy o wykonanie projektu NKTO, „Wyciąg kluczowych parametrów dla nowego kołowego transportera opancerzonego”, sporządzony na podstawie pisma nr 23729/13 z dnia 11 września 2013 r. Zastępcy Szefa Szkolenia Wojsk Lądowych – Szefa Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych.

(dowód: akta kontroli str. 86-87, 176-178, 1004-1005, 1007-1009, 1746-1747)

W wyjaśnieniu przyczyny przystąpienia przez Spółkę do realizacji projektu NKTO bez Wymagań Operacyjnych Zarząd Spółki podał: *„Wymagania Operacyjne są dokumentem niejawnym opracowywanym przez Sztab Generalny. Konsorcjum wzięło udział w ogłoszonym przez NCBiR konkursie nr 4/2013, gdzie nie było mowy o konieczności pozyskania Wymagań Operacyjnych w odniesieniu do proponowanej tematyki 93 projektów. NCBiR za pismem nr NCBiR-Z-6/14-DOB z dnia 20.01.2014 r. przesłał do Rosomak S.A. podstawowe założenia do projektu zawarte w załączniku do powyższego pisma jako „Wyciąg kluczowych parametrów dla nowego kołowego transportera opancerzonego” sporządzony na podstawie pisma nr 23729/13 z dnia 11.09.2013 r. Zastępcy Szefa Szkolenia Wojsk Lądowych – Szefa Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych. Przekazane przez NCBiR informacje stanowiły dla Konsorcjum podstawę do rozpoczęcia realizacji projektu”*.

(dowód: akta kontroli str. 1100, 1102)

Spółka przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu NKTO nie występowała do NCBiR lub IU o uzyskanie informacji na temat kluczowych parametrów NKTO. Zarząd Spółki wyjaśnił, że: *„(...) Do warunków konkursu były dołączone założenia do projektowania, które zakładały opracowanie przez Wykonawcę ZTT zawierających wymagania dotyczące parametrów taktyczno-technicznych nowego transportera, w tym również tych kluczowych. Dlatego też złożony wniosek zakładał w I etapie projektu wykonanie niezbędnych dokumentów (WZTT, SW i ZTT), które po zatwierdzeniu mogłyby stanowić podstawę teoretyczną dalszej realizacji pracy”*.

(dowód: akta kontroli str. 1735-1736)

Spółka, jako lider Konsorcjum powołanego³² w związku z realizacją projektu NKTO, nie ustaliła w formie pisemnej, że należy uwzględnić we wniosku o finansowanie ww. projektu wymagania określone w decyzji Nr 72/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie pozyskiwania sprzętu wojskowego i usług dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej³³, mimo iż zgodnie z regulaminem konkursu nr 4/2013 wniosek winien uwzględniać jej wymogi.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił:

„Przed przekazaniem wniosku o dofinansowanie projektu NKTO, uczestnicy Konsorcjum zapoznali się z Regulaminem konkursu nr 4, w którym jako załącznik występował projekt umowy. (...) W tamtym okresie Konsorcjum nie posiadało informacji o koncepcji dostosowania realizacji projektu do wymagań decyzji nr 72/MON. Pierwsze wstępne tego rodzaju informacje przekazane zostały przez

³¹ Znak: NCBR-Z-6/14-DOB.

³² Na mocy umowy konsorcjum z 8 lutego 2013 r.

³³ Dz. Urz. MON z 2013 r., poz. 78 ze zm., zwanej dalej „decyzją 72/MON”.

przedstawiciele Inspektoratu Uzbrojenia w 2014 roku, podczas cyklicznych spotkań dotyczących między innymi zaawansowania prac w projektach wykonywanych na rzecz MON. Jednak bezpośrednie wprowadzenie do sposobu realizacji projektu wymagań decyzji 72/MON nie było możliwe, ze względów formalnych tj. zapisów umowy z NCBiR oraz zapisów decyzji 72/MON, która jednoznacznie określa instytucje odpowiedzialne za zatwierdzanie dokumentów w pracach rozwojowych, a które nie występują w umowie. (...).

(dowód: akta kontroli str. 75-77)

Zarząd Spółki wyjaśnił ponadto, że Spółka nie została poinformowana o niezgodnościach wniosku o dofinansowanie projektu NKTO z decyzją 72/MON. *„Niezgodności harmonogramu umowy dotyczące zadań i etapów projektu z w/w decyzją MON zostały wskazane w Protokole z Przeglądu Krytycznego (jako „różnice redakcyjne”), który został przekazany Wykonawcy przez Inspektorat Uzbrojenia za pismem z dn. 10.04.2015 r. i przez NCBiR w dn. 15.05.2015 r.”*

(dowód: akta kontroli str. 1927-1928)

Wniosek o finansowanie projektu nr DOBR-BIO4/021/13355/2013 „Nowy kołowy transporter opancerzony”³⁴ został wysłany do NCBiR 21 września 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 176-177)

Projekt Studium Wykonalności³⁵ oraz projekt Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych³⁶ zostały wyszczególnione w Harmonogramie wykonania projektu NKTO³⁷ i sporządzone przez WITPiS (członka Konsorcjum, którego liderem jest Spółka).

(dowód: akta kontroli str. 287, 355, 495)

Zgodnie z pkt. 5 ppkt 1 i 2 załącznika nr 3 do decyzji Nr 72/MON „Procedura pozyskiwania nowego sprzętu wojskowego dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach potrzeb perspektywicznych i bieżących”, IU w ramach fazy analityczno-koncepcyjnej, przy udziale przedstawicieli Inspektoratu Implementacji Innowacyjnych Technologii Obronnych, Organizatora Systemu Funkcjonalnego, gestora i Centralnego Organu Logistycznego, a w przypadku urządzeń emitujących energię elektromagnetyczną również Wojskowego Biura Zarządzania Częstotliwościami opracowuje w szczególności: Studium Wykonalności, Wstępne Założenia Taktyczno-Techniczne.

(dowód: akta kontroli str. 287, 355, 495)

Zarząd Spółki wyjaśnił: *„Ze względu na to, że inicjatorem koncepcji udziału w konkursie nr 4 NCBiR z projektem NKTO, było Konsorcjum spółek przemysłowych wraz z WITPiS, trudno było oczekiwać aby Inspektorat Uzbrojenia z własnej inicjatywy opracował wymagane decyzją nr 72/MON dokumenty fazy analityczno-koncepcyjnej tj. Wstępne Założenia Taktyczno-Techniczne oraz Studium Wykonalności. Dokumenty te są niezbędne dla rozpoczęcia realizacji projektu, dlatego też Konsorcjum przyjęło na siebie obowiązek wykonania powyższych dokumentów w I etapie projektu, które jako projekty, zostały przedłożone do zatwierdzenia przez IU. Oczekiwanie na opracowanie w/w dokumentów przez IU, nie uczestniczącego w projekcie i nie będącego stroną w umowie, znacznie wydłużyłoby jej realizację a wręcz mogłoby uniemożliwić jej wykonanie”.*

(dowód: akta kontroli str. 998, 1001)

³⁴ Zwany dalej „wnioskiem o finansowanie projektu NKTO”.

³⁵ Zwanego dalej „SW”.

³⁶ Zwanym dalej „WZTT”.

³⁷ Stanowiącym załącznik nr 2 do wniosku i umowy o finansowanie i realizację projektu NKTO.

Zgodnie z pkt. 2 zał. nr 3³⁸ do Decyzji MON/72 podstawę uruchomienia procedury pozyskania nowego sprzętu wojskowego stanowią zatwierdzone przez Szefa Sztabu Generalnego WP Wymagania Operacyjne³⁹ w zakresie potrzeb perspektywicznych lub Wymagania Taktyczno-Techniczne⁴⁰, w zakresie potrzeb bieżących. Szef SG WP przesyła zatwierdzone WTT lub WO do Sekretarza Stanu w MON, który zleca Szefowi IU realizację fazy analityczno-koncepcyjnej (pkt 4 ww. zał. nr 3).

W sprawie nieopracowania SW i WZTT dla projektu NKTO, Szef IU wyjaśnił, że powyższe ustalenia Decyzji 72/MON „*oraz fakt podjęcia przez kierownictwo resortu obrony narodowej arbitralnej (bez procedury uzgodnienia z IU) decyzji o uruchomieniu projektu NKTO w NCBiR, w sytuacji gdy SZ RP nie opracowały dla NKTO ani WO ani WTT, spowodowało, że Inspektorat Uzbrojenia nie miał podstaw formalnych ani merytorycznych do rozpoczęcia fazy analityczno-koncepcyjnej (FAK) i opracowania Studium Wykonalności oraz WZTT. (...) Prowadzona przez IU FAK zawsze musi być inicjowana sformalizowanymi, zatwierdzonymi w MON, wymaganiami SZ RP ujętymi w WO lub WTT. W przypadku NKTO takich wymagań do chwili obecnej resort obrony narodowej nie opracował, co jest zasadniczym powodem perturbacji związanych z realizacją projektu NCBiR. (...) wykonane w ramach projektu NCBiR projekty SW i WZTT obrazowały jedynie propozycje techniczne możliwego do zbudowania przez Wykonawcę prototypu Nowego KTO. Opracowane przez Wykonawcę SW miało charakter studium przemysłowego i w żadnej mierze nie należy go utożsamiać z dokumentem SW opracowywanym przez IU w ramach FAK, który to dokument prezentuje „wojskową” wizję wyrobu oraz zawiera szereg informacji, których nie może zawierać przemysłowe SW np. potrzeby SZ RP, analizę wymagań operacyjnych i możliwości ich spełnienia, wymagania na logistykę, analizy ryzyka widziane z perspektywy SZ RP, przegląd zagrożeń, potencjalne, alternatywne sposoby zaspokojenia potrzeb na SpW ujęte w WO (...)*”.

(dowód: akta kontroli str. 1814, 1817-1818)

We wniosku o finansowanie projektu NKTO oraz w umowie o wykonanie projektu NKTO nie uwzględniono zapisów decyzji 72/MON w zakresie harmonogramu wykonania projektu, co spowodowało konieczność aneksowania umowy o dofinansowanie i dostosowanie jej do wymogów ww. decyzji, ze względu m.in. na:

- brak w „Harmonogramie wykonania projektu NKTO”⁴¹ sporządzenia „Projektu Założeń Taktyczno-Technicznych”⁴²,
- brak w „Harmonogramie wykonania projektu NKTO”⁴³ oraz w „Harmonogramie wykonania projektu NKTO”⁴⁴ zadań: „Analizy Techniczno-Ekonomicznej”⁴⁵, „Wykonania Projektu Technicznego”⁴⁶, w tym opracowania Dokumentacji Technicznej Prototypu⁴⁷, „Badań Wstępnych (Zakładowych)”⁴⁸ prototypu.

(dowód: akta kontroli str. 287-288)

³⁸ „Procedura pozyskiwania nowego sprzętu wojskowego dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach potrzeb perspektywicznych i bieżących”.

³⁹ Zwane dalej „WO”.

⁴⁰ Zwane dalej „WTT”.

⁴¹ Stanowiącym załącznik do wniosku o finansowanie projektu NKTO.

⁴² Zwanego dalej „PrZTT”.

⁴³ Stanowiącym załącznik Nr 2 do wniosku o finansowanie projektu Nr DOBR-BIO4/021/13355/2013.

⁴⁴ Stanowiącym zał. nr do umowy o finansowanie i wykonanie projektu NKTO.

⁴⁵ Zwanej dalej „ATE”.

⁴⁶ Zwanego dalej „PT”.

⁴⁷ Zwanej dalej „DTP”.

⁴⁸ Zwanym dalej „BW”.

W założeniach do projektów w konkursie nr 4/2013 na wykonanie projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności państwa, sposób zarządzania projektem, w szczególności w zakresie organizacji nadzoru i odbioru prac, NCBiR określiło następująco: „Zgodnie z metodyką prowadzenia prac rozwojowych w resorcie ON”.

Z kolei w załączniku nr 2 (do regulaminu konkursu 4/2013) dotyczącym założeń dla projektów zawarto następujący zapis: „Finansowanie i nadzór nad wykonaniem Projektów będą sprawowane przez Dyrektora Centrum. Odbiór prac w ramach poszczególnych etapów Projektów będzie nadzorowany przez zespół nadzorujący powołany przez Dyrektora Centrum”.

Spółka nie ustaliła we wniosku o finansowanie projektu NKTO organizacji kontroli, nadzoru i odbioru przedmiotu projektu, jedynie w części wniosku G6 w pkt. 3, który odnosił się do zarządzania projektem, Spółka podała, że zakłada się realizację trybu zarządzania projektem zgodnie z metodyką Prince 2.

W sprawie braku określenia ww. elementów we wniosku o finansowanie projektu NKTO Zarząd Spółki wyjaśnił: „Wniosek w 4 konkursie NCBiR o dofinansowanie projektu „Nowy kołowy transporter opancerzony” nr DOBR-BIO4/021/13355/2013 był wypełniony i przesłany pocztą elektroniczną na formularzach generowanych przez system SOP, gdzie w konkretnych rubrykach należało wpisać niezbędne dane. Wniosek nie zawierał formularzy dotyczących sposobu kontroli, nadzoru i odbioru prac. Należy jednak pamiętać, że zapisy takie znajdowały się w § 12 projektu umowy stanowiącym załącznik do Regulaminu konkursu nr 4. Zgodnie z nimi nadzór nad realizacją projektu sprawuje, powoływany przez Dyrektora Centrum, Zespół Nadzorujący, który sporządza swoje raporty i opinie z odbioru poszczególnych etapów i całości projektu, stanowiących podstawę do zatwierdzania raportów Wykonawcy”.

(dowód: akta kontroli str. 86-88, 109-110, 267)

Stwierdzono różnicę pomiędzy wzorem wniosku o finansowanie projektów realizowanych na rzecz bezpieczeństwa i obronności państwa w ramach konkursu Nr 4/2013, będącym załącznikiem nr 3⁴⁹ do Regulaminu tego konkursu, a wnioskiem o finansowanie projektu nr DOBR-BIO4/021/13355/2013 pt. „Nowy kołowy transporter opancerzony”⁵⁰ przesłanym do NCBiR przez Spółkę. Przesłany przez Spółkę do NCBiR wniosek różnił się od „Wzoru formularza wniosku” w pkt H.3. „Kosztorys projektu (odrębnie dla każdego podmiotu wchodzącego w skład konsorcjum)” – we wniosku o finansowanie projektu NKTO nie zamieszczono kosztorysu projektu odrębnie dla każdego podmiotu wchodzącego w skład konsorcjum.

(dowód: akta kontroli str. 110-111, 113-114)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że: „Wygenerowane, podczas wypełniania wniosku, przez system SOP formularze załączników nr 2 [Harmonogram wykonania projektu], nr 3 [Kosztorys projektu] oraz nr 4 „Harmonogram płatności” były zasadniczo odmienne od zamieszczonych w Regulaminie konkursu nr 4/2013. Zwracamy uwagę, że wniosek projektu [System oceny i diagnostyki systemów ochrony przed BMR dla KTO Rosomak] nr DOBR-BIO4/026/13003/3013 wypełniony również w ramach 4 konkursu NCBiR posiada identyczne formularze załączników jak w projekcie NKTO, które także różnią się od formularzy zamieszczonych w regulaminie konkursu. Formularz załącznik nr 2 [Kosztorys projektu] umieszczony w regulaminie był podzielony na części H.3. (odrębnie dla każdego podmiotu) oraz H.3.1 (łącznie

⁴⁹ „Wzór formularza wniosku”.

⁵⁰ Zwanym dalej „projektem NKTO”.

wszystkie podmioty) oraz posiadał narzucony podział na etapy badań naukowych oraz prac rozwojowych. Wygenerowany podczas składania wniosku, przez system SOP, formularz (...) nie obejmował ujęcia kosztów odrębnie dla każdego podmiotu, ograniczając się jedynie do kosztów całego konsorcjum oznaczonego jako część H.3. Ten odmienny układ oraz zawartość formularza [Kosztorys projektu] stanowiącego załącznik nr 2 do wniosku stał się bezpośrednią przyczyną braku wyodrębnienia kosztów dla poszczególnych konsorcjantów oraz podziału ze względu na rodzaj zadań”.

(dowód: akta kontroli str. 1000, 1003)

Zastępca Dyrektora NCBiR poinformował, że: „Zgodnie z Regulaminem konkursu nr 4/2013 na wykonanie projektów w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa (dalej: Regulamin konkursu) wnioski były sporządzane, przesyłane i oceniane przez ekspertów wyłącznie za pomocą elektronicznego systemu obsługi programów NCBiR – SOP (dalej: system SOP). W czasie procedury aplikacyjnej Wnioskodawcy wypełniali wszystkie wymagane pola formularza wniosku i załączali wersje elektroniczne podpisanych dokumentów i oświadczeń. System SOP nie umożliwiał dokonania przez Spółkę modyfikacji treści zawartych w formularzu wniosku. Należy podkreślić, że powyższe odnosi się do wszystkich Wnioskodawców, którzy składali wnioski w ramach konkursu nr 4/2013, a nie wyłącznie do wniosku o finansowanie projektu pt.: [Nowy kołowy transporter opancerzony] (dalej: projekt NKTO). (...) Ze względu na to, że system SOP był gotowym modułem, który obowiązywał także dla innych konkursów realizowanych w Narodowym Centrum Badan i Rozwoju (dalej: NCBiR), nie było możliwości dostosowania szaty graficznej dla każdego konkursu, co jednak nie miało wpływu na treść generowanych wydruków.(...) W kwestii dotyczącej części H.3. [Kosztorys projektu (odrębnie dla każdego podmiotu wchodzącego w skład konsorcjum)] oraz faktu, że we wniosku o finansowanie projektu NKTO nie zamieszczono kosztorysu projektu odrębnie dla każdego podmiotu wchodzącego w skład konsorcjum wyjaśniam, że na etapie sporządzania wniosku w systemie SOP Wnioskodawcy wprowadzali dane do kosztorysu dla każdego podmiotu odrębnie. W związku z powyższym, informacja o konieczności przygotowania i wprowadzenia danych dla każdego podmiotu odrębnie wynikała z załącznika nr 3 do Regulaminu konkursu. Jednak zasada działania ww. systemu była taka, że na podstawie danych wprowadzonych dla każdego podmiotu system tworzył kosztorys łączny, który stanowił „Kosztorys projektu” będący załącznikiem nr 3 do wniosku o finansowanie projektu NKTO. (...)”.

Zastępca Dyrektora NCBiR podał ponadto: „Przyczyną różnic pomiędzy Załącznikiem nr 3 do Regulaminu konkursu, a formularzem wniosku o finansowanie projektu NKTO, który został wygenerowany przez Wnioskodawcę były ograniczenia techniczne systemu SOP w kwestii dostosowania szaty graficznej wydruków z generatora do układu przedstawionego w Załączniku nr 3 do Regulaminu konkursu. Ponadto zasada działania systemu, o którym mowa powyżej polegała na tym, że Wnioskodawcy definiowali zadania i wpisywali dane parametry, a system na tej podstawie generował automatycznie: kosztorys, harmonogram wykonania projektu, harmonogram płatności. Należy jednak zauważyć, że powyżej przedstawione ograniczenie techniczne generatora wniosków nie miało wpływu na zawartość danych wskazanych w Załączniku nr 3 do Regulaminu konkursu, a jedynie na formę ich przedstawienia. Reasumując wniosek złożony przez Wnioskodawcę w systemie SOP zawierał wszystkie niezbędne pola i informacje, jakie były wymagane i wskazane we wniosku będącym załącznikiem nr 3 do Regulaminu konkursu. Wydruk z systemu ze względów funkcjonalnych i praktycznych zawierał zbiorczy kosztorys projektu (suma kosztorysów

poszczególnych konsorcjantów) oraz dane, o których mowa w powyższym pytaniu w zmienionej grafice i miejscu w relacji do załącznika nr 3 Regulaminu konkursu”.

(dowód: akta kontroli str. 1076-1080)

Zgodnie z postanowieniami § 8 umowy o wykonanie projektu NKTO, Spółka była zobowiązana m.in. do przedkładania NCBiR raportów z zakończenia poszczególnych etapów badań naukowych oraz prac rozwojowych. Ocena przez NCBiR tych raportów miała na celu w szczególności ustalenie czy: projekt jest realizowany zgodnie z umową; osiągnięto zakładane wyniki etapu projektu; kontynuacja realizacji projektu prowadzi do osiągnięcia zakładanych wyników i celów projektu (§ 9 ust. 1 pkt 1-3). W przypadku stwierdzenia przez NCBiR nieprawidłowości w tym zakresie, NCBiR było zobligowany wezwać Spółkę do usunięcia nieprawidłowości w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania (§ 8 ust. 9).

Zarząd Spółki poinformował, że: „Wykonawca zrealizował tylko I etap projektu NKTO, a sprawozdanie z jego wykonania zostało przesłane do NCBiR w dniu 05.06.2014 r. Od tamtej pory do chwili obecnej NCBiR nie informował Wykonawcy o jakichkolwiek nieprawidłowościach w przedłożonym sprawozdaniu”.

(dowód: akta kontroli str. 308-309, 1927-1928)

We wniosku o finansowanie projektu NKTO nie określono organizacji kontroli, sposobu nadzoru i odbioru prac oraz metod dokumentowania tych czynności. Ponadto nie określono sposobu dokumentowania czynności związanych z zarządzaniem projektem, wymieniono tylko kierownika projektu i podmioty w strukturze zarządczej.

(dowód: akta kontroli str. 267)

W załączniku G6 do wniosku o finansowanie projektu NKTO, w pkt. 3 „Sposób realizacji i zarządzania projektem w szczególności w zakresie struktury i metodyki zarządzania projektem, organizacji kontroli, nadzoru i odbioru prac oraz sposobu dokumentowania czynności z tym związanych” podano:

„Struktura projektu zakłada realizację VI głównych etapów. Pozytywne zakończenie każdego z nich warunkuje przejście do realizacji kolejnego. I etap zostanie zakończony w 4 miesiącu projektu, efektem warunkującym dalszy pozytywny przebieg prac jest opracowanie uzgodnionych z odpowiedzialną instytucją w MON WZTT⁵¹. II etap zostanie zakończony do 23 miesiąca, efektem warunkującym dalszy pozytywny przebieg prac jest zbudowanie demonstratora po badaniach zakładowych. Etap nr III potrwa do 40 miesiąca. W tym przypadku kamieniem milowym będzie zbudowany prototyp. Etap IV powinien być realizowany w przeciągu 2 miesięcy (...). Jego efektem końcowym powinien być uzgodniony z resortem MON program badań kwalifikacyjnych wraz z metodykami. Kamieniem milowym etapu V, który powinien zostać zrealizowany do 50 miesiąca jest sprawozdanie zawierające wyniki badań kwalifikacyjnych prototypu na zgodność z WZTT. Etap VI zostanie zakończony w 60 miesiącu, a jego finalnym efektem będzie dokumentacja eksploatacyjna oraz konstrukcyjna nowego pojazdu opancerzonego do produkcji seryjnej. W realizacji projektu zakłada się realizację trybu zarządzania zgodnie z metodyką PRINCE 2. W zakresie tej metodyki został certyfikowany kierownik projektu. Dla właściwego przepływu środków, komunikacji, odbioru poszczególnych zadań, a następnie etapów w strukturze zarządczej będą funkcjonowały: Komitet Sterujący, Komitet Techniczny, Kierownicy wydzielonych zadań, Biuro projektu”.

(dowód: akta kontroli str. 267)

⁵¹ Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych (przypis kontrolerów NIK).

We wniosku o finansowanie projektu NKTO, w pkt. 14 części A podano, że: „Projekt obejmuje swym zakresem opracowanie nowoczesnej, pływającej platformy kołowej o wysokim poziomie ochrony oraz mobilności. Do jej zbudowania zostaną wykorzystane najnowsze aktualnie wdrożone technologie co pozwoli na skok technologiczny w dziedzinie transporterów opancerzonych. (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 177)

W załączniku D5⁵² do wniosku o finansowanie projektu NKTO zapisano: „Do kluczowych technologii zaliczyć należy: bezpieczeństwo systemów (wykrywanie zagrożenia i jego eliminacja), ochrona załóg (nowe materiały, technologia tłumienia uderzeń), wydajne układy napędowe, technologia energopojemnych zawieszek i mobilnych układów jezdnych, projektowanie 3D i modelowanie, integracja wielosystemowa”.

(dowód: akta kontroli str. 185)

29 czerwca 2017 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Sterującego NCBiR, z udziałem Spółki oraz przedstawicielami IU, na którym omówiono projekt NKTO pod kątem wyjaśnienia przyczyn wstrzymania jego realizacji i finansowania oraz ustalenia możliwości kontynuowania prac. Przewodniczący Zespołu do realizacji przeglądu krytycznego⁵³ oraz członek Zespołu Nadzorującego⁵⁴ projekt NKTO⁵⁵ „przypomniał, że powodem zawieszenia realizacji projektu na opracowanie NKTO jest odmowa opiniowania i dokonania uzgodnień dokumentów merytorycznych przez komórki SG WP [Sztab Generalny Wojska Polskiego – przyp. NIK] ze względu na fakt, że pozyskanie NKTO nie było odzwierciedlone w WO z 2012 r. i w aktualnym przeglądzie potrzeb zdolności operacyjnych. (...)”.

Uzgodniono, że do końca lipca 2017 r. Wykonawca⁵⁶ wskaże „kluczowe kierunki rozwojowe technologii, nad którymi będzie pracował”. Ustalono, że w tym samym czasie IU określi „oczekiwane kierunki technologicznego rozwoju związane z potrzebami wojska. Uzgodnienie stanowisk zostanie dokonane na forum Zespołu Nadzorującego”.

(dowód: akta kontroli str. 635-638)

Na spotkaniu przedstawiciele Konsorcjum, które odbyło się 13 lipca 2017 r., zaproponowano m.in., aby w pierwszym etapie realizacji projektu NKTO pracować nad wybranymi elementami i technologiami krytycznymi oraz zbudować i przetestować demonstrator technologii. Stwierdzono, że „Kluczem do osiągnięcia pozytywnych rezultatów (...) projektu, będzie określenie parametrów technicznych oraz związanych z nimi technologii krytycznych (...)” Konsorcjum określiło i uzgodniło 4 kierunki rozwoju technologii, kluczowe dla realizacji projektu NKTO. Postanowiono, że poszczególni konsorcjanci rozważą możliwość wystąpienia jeszcze innych krytycznych technologii w swoim zakresie realizacji projektu NKTO i ewentualne propozycje prześlą Spółce w terminie do 19 lipca 2017 r. Propozycje w ww. zakresie zgłosiły: OBRUM i WZMot.

(dowód: akta kontroli str. 665-667, 673-675, 689-690)

Pismem z 28 lipca 2017 r.⁵⁷ Spółka przesłała do NCBiR katalog technologii kluczowych i niezbędnych – zdaniem Konsorcjum - dla dalszej realizacji projektu NKTO. W piśmie podano jednocześnie, że zadeklarowane podstawowe technologie

⁵² „Technologie determinujące powodzenie projektu”.

⁵³ Zwany dalej: ZPK.

⁵⁴ Zwanego dalej „ZN”.

⁵⁵ Reprezentujący IU.

⁵⁶ Lider Konsorcjum.

⁵⁷ Znak: DN/NR/4452/17.

stanowią technologie krytyczne, których opracowanie jest niezbędne do osiągnięcia założonych wysokich parametrów technicznych i funkcjonalnych nowego transportera.

(dowód: akta kontroli str. 639-640)

Pomiędzy katalogiem kluczowych technologii dla projektu NKTO wskazanym we wniosku o finansowanie projektu NKTO a technologiami wyszczególnionymi w ww. piśmie Spółki do NCBiR wystąpiły różnice.

(dowód: akta kontroli str. 185, 639-640)

W sprawie różnic, o których mowa wyżej, Zarząd Spółki wyjaśnił: „Kluczowe technologie dla NKTO zostały określone we wniosku o dofinansowanie projektu składanym we wrześniu 2013 r. i w piśmie do NCBiR z lipca 2017 r. Niezmienione pozostały technologie dotyczące korpusu pojazdu zapewniającego bezpieczeństwo i ochronę załozde, systemom pokładowym i wyposażeniu specjalistycznemu oraz zmieniono na bardziej wydajne układy napędowe, w tym układ napędu na wodzie. Kluczowa również pozostaje integracja wielosystemowa zapewniająca poprawną pracę wszystkich systemów pojazdu. Z doświadczeń Wykonawcy zdobytych w okresie ostatnich czterech lat, tendencji rynkowych, a przede wszystkim z oczekiwań wojska wynika, że kluczowe stało się zapewnienie nowym pojazdom znacznej rezerwy mocy energii elektrycznej, ze względu na znaczący wzrost ilości montowanych systemów i urządzeń. Technologia energopojemnych zawieszzeń (układów hydropneumatycznych) pozostaje nadal bardzo ważna, ale w ostatnim czasie została rozwinięta i znalazła zastosowanie w szeregu projektach. Większość firm, w tym również te wchodzące w skład Konsorcjum, zajmujących się konstruowaniem, rozwinęła technologię projektowania 3D i modelowania, gdyż stało się to wymogiem dynamicznie rozwijającego się rynku technologii informatycznych”.

Zarząd Spółki wyjaśnił ponadto, że: „W projekcie NKTO w pierwszym kwartale 2014 r. opracowane zostały dokumenty etapu I i od tego czasu projekt pozostaje w zawieszeniu. Dlatego też, żadna z technologii wymienionych z załączniku D5 wniosku nie była przedmiotem projektowania i wymaga opracowania (nie przewidywano zakupu licencji). Wyjątek stanowią projektowanie 3D i modelowanie, technologie wspomagające proces projektowania, które od 2013 r. zostały rozwinięte przez działy techniczne konsorcjantów, niezależnie od projektu. Rozwój technologii informatycznych wymusił konieczność wprowadzenia do biur konstrukcyjnych kompleksowych narzędzi do nowoczesnego projektowania 3D, prototypowania i inżynierii odwrotnej”.

(dowód: akta kontroli str. 1054)

Kierunki rozwoju technologii dla projektu NKTO opracowane przez Konsorcjum zostały przesłane 1 sierpnia 2017 r. przez NCBiR do Szefa IU z prośbą o wskazanie istotnych obszarów technologicznych, których rozwój jest oczekiwany w kontekście perspektywicznych wymagań SZ RP.

(dowód: akta kontroli str. 1743-1744)

Pismem z 28 sierpnia 2017 r.⁵⁸ Szef IU zwrócił się do Szefa Inspektoratu Implementacji Innowacyjnych Technologii Obronnych⁵⁹ o określenie istotnych obszarów technologicznych dla projektu NKTO. Szef IU podkreślił w ww. piśmie, że na dzień jego sporządzenia nie zostały jeszcze opracowane przez SZ RP formalne WO definiujące potrzeby SZ RP w tym obszarze. Stwierdził, m.in., że „Określenie kierunków rozwoju perspektywicznych technologii, których opracowanie jest niezbędne do osiągnięcia założonych wysokich parametrów

⁵⁸ Nr X/10695/17.

⁵⁹ Zwanego dalej „Szefem IIITO”.

technicznych i funkcjonalnych, mogących być zastosowanymi w konstrukcji, faktycznie mogących spowodować skokowe zwiększenie osiągnięć NKTO w stosunku do obecnie eksploatowanych pojazdów w perspektywie czasokresu 15-20 lat staje się koniecznością. W związku z powyższym wydaje się zasadnym, aby realizację pracy rozwojowej poprzedzić badaniami naukowymi⁶⁰, które spowodować mogłyby:

- pozyskanie technologii wynikających ze zidentyfikowanych potrzeb i wymagań operacyjnych dla zdolności, jakie SZ RP planują osiągnąć w przyszłości,
- opracowanie technologii przełomowych, których rozwój i zastosowanie może w znaczący sposób zmienić obraz przyszłego pola walki”.

(dowód: akta kontroli str. 1799-1800)

Po uzyskaniu od Szefa III TO stanowiska⁶¹ w sprawie określenia obszarów technologicznych, które „powinny być rozwinięte przed rozpoczęciem projektu rozwojowego dotyczącego opracowania prototypu ‘Nowego kołowego transportera opancerzonego’ (NKTO)” Szef IU przesłał je pismem z 18 września 2017 r.⁶² do NCBiR.

(dowód: akta kontroli str. 1801-1811)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że: „Realizacja projektu NKTO wiąże się z zastosowaniem różnych technologii. Można do nich zaliczyć zarówno technologie podstawowe takie jak spawanie, klejenie, obróbka skrawaniem, obróbka plastyczna, technologia wykonania instalacji elektrycznej „Raychem” itd., a także szeroko pojęte technologie np. wydajny układ napędowy, ochrona załogi, systemów i urządzeń pojazdu, czy układ zasilania w energię elektryczną dużej mocy. Wykonawca dysponuje możliwością stosowania uniwersalnych technologii podstawowych niezbędnych do realizacji projektu, natomiast szeroko pojęte technologie wymagają indywidualnego opracowania lub dostosowania do określonych wymagań. Praktycznie w projekcie, technologie ogólne są wyrażone po przez grupy projektowe lub grupy konstrukcyjne, na które podzielony jest prototyp pojazdu. I tak np. wydajny układ napędowy przedstawiony jest w 3 grupach projektowych: wspornik podwozia, zespół napędowy i układ przeniesienia napędu, a ochronę załogi, systemów i urządzeń pojazdu opisują grupy korpusu (moduł podstawowy i zadaniowy), pancerza zewnętrznego oraz opancerzenia dodatkowego. Projekt NKTO został podzielony na 38 grup projektowych, których wykonanie rozdzielone zostało pomiędzy konsorcjantów. Ich realizacja miała się rozpocząć od II etapu projektu po zatwierdzeniu dokumentów wyjściowych wykonanych w etapie pierwszym”.

(dowód: akta kontroli str. 1907, 1909)

W sprawie rozpoczęcia realizacji projektu NKTO bez uzyskania zatwierdzonych przez Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego WO jako podstawy rozpoczęcia realizacji fazy analityczno-koncepcyjnej projektu NKTO – Zastępca Dyrektora NCBiR wyjaśnił:

„Należy podkreślić, że Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (dalej: „NCBiR”) zarządza badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego, a w szczególności: ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (...) – (dalej: „ustawa”); rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 stycznia 2011 r. w sprawie

⁶⁰ W oparciu o pkt 4 ppkt 1 Decyzji Nr 299/MON Ministerstwa Obrony Narodowej z dnia 21 lipca 2014 r. w sprawie koordynacji, planowania i realizacji badań naukowych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2014 r., poz. 248).

⁶¹ Przesłanego pismem nr 1388/17 z 11 września 2017 r.

⁶² Nr X/11505/17.

w sprawie sposobu zarządzania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizacją badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa (...) – (dalej: „rozporządzenie”). (...)

Decyzja Nr 72/MON (...) reguluje jedynie kwestie dotyczące organizacji prac rozwojowych określając m.in. dokumenty niezbędne w Ministerstwie Obrony Narodowej (dalej: „MON”) do zainicjowania prac rozwojowych. Należy zaznaczyć, że w założeniach przedmiotowego projektu, zaproponowanych przez MON i przesłanych do NCBiR, nie zawarto warunku, że realizacja projektu musi rozpocząć się od fazy rozwojowej (bez poprzedzających ją badań naukowych), co wiązałoby się z przesłaniem do NCBiR przez MON wraz z założeniami projektu dokumentów niezbędnych do prowadzenia prac rozwojowych, a w szczególności Studium Wykonalności (dalej: „SW”) i Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych (dalej: „WZTT”). Ponieważ takie dokumenty nie zostały dostarczone wraz z założeniami projektu do NCBiR, racjonalnie założono, że MON, jako podmiot zgłaszający projekt, zakładał poprzedzenie prac rozwojowych badaniami naukowymi. (...)

NIK zauważa, że z załącznika Nr 4 do decyzji Nr 72/MON wynika, że ZTT ujęte są na etapie prac rozwojowych, a podstawą merytoryczną do ich opracowania są zatwierdzone przez Szefa IU WZTT. Ani w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki⁶³ ani w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 stycznia 2011 r. w sprawie sposobu zarządzania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizacją badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa⁶⁴ nie wskazano, że SW i WZTT są zakwalifikowane do badań naukowych.

Ponadto Zastępca Dyrektora NCBiR dodał, że „w wyniku przeprowadzenia procedury konkursowej wniosek nr DOBR-BIO4/021/13355/2013 pn.: „Nowy kołowy transporter opancerzony” został zakwalifikowany do finansowania.

(...) Uwzględniając fakt, że na każdym etapie realizacji badań naukowych i prac rozwojowych, począwszy od zainicjowania procesu, dokonywania oceny merytorycznej wniosku, nadzoru nad realizacją projektu oraz końcowej oceny merytorycznej wykonania umowy, NCBiR zagwarantowało udział i merytoryczny wpływ przedstawicieli MON na podejmowane rozstrzygnięcia (m.in. w celu monitorowania i sygnalizowania odstępstw od wytycznych przedmiotowej decyzji) NCBiR rozpoczęło realizację projektu, gdyż zostały spełnione warunki wskazane w rozporządzeniu i regulaminie konkursu wydanym na podstawie przepisów ustawy. Należy nadmienić, że NCBiR nie było w posiadaniu Wymagań Operacyjnych i nie posiadało o nich wiedzy w chwili zawierania umowy o wykonanie i finansowanie projektu NKTO. Natomiast w dniu 14 stycznia 2014 r. MON przekazał wyciąg kluczowych parametrów dla Nowego Kołowego Transportera Opancerzonego (...) z prośbą o ich przesłanie do Wykonawcy. Powyższy dokument został przekazany do Wykonawcy wraz z pismem NCBiR-Z-6/14-DOB w dniu 21 stycznia 2014 r. (...).”

(dowód: akta kontroli str. 1737, 1739-1741, 1745-1765)

NIK zauważa, że obowiązek uzgodnienia WZTT z IU nie wynika z przepisów § 7 ust. 6 powołanego wyżej rozporządzenia. Zgodnie z załącznikiem Nr 3 do decyzji Nr 72/MON tylko IU mógł opracować WZTT i uzgodnić je z podmiotami resortu ON.

1.2.

Analiza ryzyka realizacji projektu została zamieszczona w załączniku F1 do wniosku o finansowanie projektu NKTO. W analizie ryzyka wyszczególniono szanse

⁶³ Dz. U. z 2016 r. poz. 2045, ze zm.

⁶⁴ Dz.U. z 2011 Nr 18, poz. 91.

i zagrożenia⁶⁵ dla realizacji projektu. Za kluczowe zagadnienie uznano ekstremalnie krótki czas realizacji projektu, przy czym nie wskazano okoliczności zmniejszających i zwiększających ryzyko niepowodzenia. Podano, że: *„Z doświadczenia członków konsorcjum wynika, że akceptowalnym i minimalnym czasem na realizację projektu, takim który jest w miarę realny, jest okres 60 miesięcy. Taki okres przyjęto dla realizacji”*.

(dowód: akta kontroli str. 215)

Spółka zidentyfikowała w trakcie realizacji projektu NKTO ryzyko polegające na wydłużającym się czasie jego realizacji

Zarząd Spółki wyjaśnił: *„Zidentyfikowanym ryzykiem w trakcie realizacji I etapu projektu był wydłużający się czas jego realizacji. Główną tego przyczyną był brak zatwierdzenia/uzgodnienia dokumentów: WZTT, SW i ZTT, co uniemożliwiło rozpoczęcia II etapu projektu, pozostawiając go w zawieszeniu”*(...).

(dowód: akta kontroli str. 1189, 1192)

Spółka, po przesłaniu w dniach 5 i 6 maja 2014 r. do NCBiR i IU opracowań będących przedmiotem zad nr 1 i 2 etapu nr 1 projektu NKTO, poinformowała (pismem z 15 lipca 2014 r.⁶⁶) NCBiR o opóźnieniu ze strony IU w podjęciu uzgodnień i zatwierdzeniu tych dokumentów oraz o wynikającej z tego konieczności wydłużenia terminu zakończenia etapu nr 1 o 4 miesiące.

(dowód: akta kontroli str. 1194)

Pismem z 12 listopada 2014 r.⁶⁷ Spółka ponownie poinformowała NCBiR o opóźnieniach w realizacji projektu NKTO: *„(...) Dla formalnego zakończenia pierwszego etapu projektu wymagane jest zatwierdzenie w/w dokumentów⁶⁸, które do chwili obecnej nie nastąpiło, nie z winy Wykonawcy. Brak możliwości rozpoczęcia II etapu uniemożliwia rozliczanie kosztów prowadzonych prac, dokonywanie ewentualnych przedpłat i zakupów, a także rozliczanie pierwszej zaliczki otrzymanej w 2013 r., pozostawiając projekt w zawieszeniu. (...)”*.

(dowód: akta kontroli str. 1196)

Pismami z 10 lutego 2015 r.⁶⁹ i 8 lipca 2015 r.⁷⁰ Spółka przesłała do NCBiR wnioski o wprowadzenie zmian w projekcie NKTO wraz z projektami aneksu nr 1 do umowy o finansowanie i wykonanie projektu NKTO, uwzględniającym odpowiednio: 8 – miesięczne, a następnie 15 – miesięczne opóźnienie w realizacji etapu nr 1 projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 516-527, 530-604)

Zarząd Spółki wyjaśnił ponadto, że: *„(...) dla monitorowania stanu realizacji projektów wykonywanych w ramach konkursów i dofinansowywanych przez NCBiR, Inspektorat Uzbrojenia od maja 2014 r. aż do marca 2015 roku organizował cykliczne (w odstępach jedno- dwumiesięcznych) spotkania robocze. Uczestnicy spotkań przedstawiali w formie prezentacji stan zaawansowania prac w projektach, wskazywali trudności i zagrożenia w realizacji oraz przedstawiali kolejne etapy z harmonogramu projektu. Na każdym kolejnym spotkaniu Wykonawca przekazywał*

⁶⁵ Różnorodny stan zaawansowania rozwojowego angażowanych technologii, możliwe opóźnienia w zamówieniach, zmienność stanów osobowych zaangażowanych w projekt – przepływ informacji, koordynacja wielopodmiotowego konsorcjum, ciągłość finansowania oraz ekstremalnie krótki czas realizacji projektu.

⁶⁶ Znak: DN/RA/4910/07/14/fax.

⁶⁷ Znak: NR/RA/7950/14.

⁶⁸ Projektu SW, projektu WZTT i projektu ZTT – dopisek kontrolera NIK.

⁶⁹ Znak: NR/RA/1079/15.

⁷⁰ Znak: NR/RA/5284/15.

informacje dotyczące wzrastającego opóźnienia w realizacji projektu NKTO oraz o braku formalnej możliwości rozliczenia I i rozpoczęcia II etapu umowy”.

(dowód: akta kontroli str. 1189, 1193)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W „Harmonogramie wykonania projektu”, stanowiącym załącznik nr 2 do wniosku o finansowanie projektu NKTO, nie wyszczególniono następujących zadań wymaganych w zał. nr 4 do decyzji nr 72/MON⁷¹:

- opracowania PrZTT, pomimo że zostało ono przewidziane do realizacji w załączniku D7 „Opis zadań w projekcie” do ww. wniosku. Pominięcie tego zadania było niezgodne z pkt. 14 ppkt 3 zał. nr 4 do decyzji nr 72/MON, w związku z załącznikiem nr 2 do Regulaminu Konkursu nr 4/2013⁷², który stanowi, że w trakcie realizacji etapu Określenia Założeń do Projektowania wykonawca pracy opracowuje PrZTT;
- opracowania ATE, podczas gdy pkt 14 ppkt 2 ww. załącznika⁷³, stanowi, że w trakcie realizacji etapu Określenia Założeń do Projektowania wykonawca pracy opracowuje ATE,
- wykonania PT, w tym opracowania DTP, podczas gdy pkt 28 ppkt 2 ww. załącznika obligował do jego wykonania,
- wykonania „BW (Zakładowych)” prototypu, podczas gdy pkt 28 ppkt 2 ww. załącznika obligował do ich wykonania.

W „Harmonogramie wykonania projektu” stanowiącym zał. nr 2 do umowy o wykonanie projektu NKTO nie ujęto wszystkich ww. zadań, oprócz PrZTT.

(dowód: akta kontroli str. 105, 187-188, 287-289)

W sprawie nieujęcia PrZTT w „Harmonogramie wykonania projektu”⁷⁴ Zarząd Spółki wyjaśnił: *„Podczas wypełniania wniosku projektu NKTO realizacja I etapu obejmowała najpierw opracowanie Studium Wykonalności, a następnie na jego podstawie Wstępnych Wymagań Taktyczno-Technicznych, tak jak przewidywała to wcześniejsza decyzja 28/MON obowiązująca do marca 2013 r. Niezgodność harmonogramu projektu z zapisami decyzji 72/MON (zastąpiła decyzję 28/MON) została usunięta przez Konsorcjum podczas wprowadzania danych już na etapie przygotowania umowy z NCBiR na wykonanie projektu NKTO podpisanej 23.12.2013 r.”*

(dowód: akta kontroli str. 998, 1001)

NIK zauważa, że w czasie składania wniosku o finansowanie projektu NKTO, tj. we wrześniu 2013 r., obowiązywała już decyzja 72/MON i jej zapisami powinna była kierować się Spółka. Ponadto niezgodność harmonogramu wykonania projektu stanowiącego załącznik nr 2 do wniosku o finansowanie projektu NKTO nie została usunięta, ponieważ wniosek nie był po jego przesłaniu do NCBiR modyfikowany. Wykonanie PrZTT zostało natomiast przewidziane w harmonogramie wykonania projektu będącym załącznikiem nr 2 do umowy o wykonanie projektu NKTO.

⁷¹ Zwany dalej zał. nr 4 do decyzji nr 72/MON

⁷² Który stanowi, m.in., że wniosek, w którym jako gestora sprzętu wskazano MON musi w harmonogramie wykonania projektu odzwierciedlać cykle, fazy i etapy prac rozwojowych określonych w Decyzji Nr 72/MON.

⁷³ W związku z załącznikiem nr 2 do Regulaminu Konkursu nr 4/2013.

⁷⁴ Stanowiącym zał. nr 2 do wniosku o finansowanie projektu NKTO.

W sprawie braku ATE w „Harmonogramie wykonania projektu”⁷⁵ i w „Harmonogramie wykonania projektu” stanowiącym zał. nr 2 do umowy o wykonanie projektu NKTO nw. zadań, Zarząd Spółki wyjaśnił:

(...). Ponieważ projekt NKTO został zgłoszony w ramach konkursu organizowanego przez NCBiR, to wniosek projektu zawiera podstawowe elementy ATE tj. oszacowanie kosztów i czasu trwania etapów pracy rozwojowej oraz planów finansowo-czasowych dotyczących dokumentacji na produkcję seryjną. Jednocześnie analiza szacunkowych kosztów cyklu życia NKTO była przewidziana do wykonania i została zawarta w Studium Wykonalności w rozdziale 5.

W związku z powyższym, harmonogram wykonania projektu (zał. nr 2 do wniosku) nie przewidywał wykonania oddzielnego dokumentu powielającego informacje wcześniej już umieszczone we wniosku oraz przewidziane do opracowania i zamieszczone w opracowanym SW”.

NIK nie podziela złożonych wyjaśnień, bowiem ATE należało opracować jako odrębny dokument. NIK zauważa, że sama Spółka w piśmie NR/RA/3971/15 z 26 maja 2015 r. poinformowała NCBiR, iż konieczne jest sporządzenie aneksu do umowy nr DOBR-BIO4/021/13355/2013 uwzględniającego m.in. dostosowanie zapisów ww. umowy do wymagań wynikających z decyzji 72/MON, tj. opracowanie m.in. Analizy Techniczno-Ekonomicznej w ramach etapu nr 2 projektu. We wniosku o wprowadzenie zmian w projekcie NKTO⁷⁶ Spółka wniosła o zwiększenie liczby zadań w etapie nr 2 oraz możliwość rozpoczęcia zadań 1-6 (opracowanie PK i ATE) bez zatwierdzonych dokumentów etapu nr 1. *„Wprowadzenie dodatkowych zadań w 2 etapie pozwoli na dostosowanie zapisów umowy do decyzji 72/MON poprzez opracowanie kolejno niezbędnych dokumentów, tj. Projektu Konceptyjnego (PK) i Analizy Techniczno-Ekonomicznej (ATE) (...).”*

- odnośnie wykonania PT, w tym opracowania DTP i BW: Spółka podała: *„Zadania w kolejnych etapach wniosku do projektu nr DOBR-BIO4/021/13355/2013 zostały formalnie określone i nazwane zgodnie z tradycyjną nomenklaturą, nie w pełni zgodną z zapisami decyzji 72/MON. Wykonanie prototypu jest zasadniczym elementem Projektu Technicznego i zgodnie z zasadami inżynierii jest poprzedzone opracowaniem dokumentacji technicznej prototypu, która najczęściej jest na bieżąco aktualizowana. Poszczególne zespoły i systemy prototypu, przed ich integracją są poddawane częściowym badaniom zakładowym, a prototyp po uruchomieniu sprawdza się pod względem funkcjonalnym. Są to czynności realizowane w ramach zapisanego w harmonogramie wykonania prototypu, a które zostały dokładniej opisane z części D7 „Opis zadań w projekcie”. Niezgodność nazw zadań harmonogramu wniosku projektu NKTO z nazewnictwem określonym w decyzji 72/MON została skorygowana w harmonogramie umowy z NCBiR na wykonanie NKTO.*

NIK nie zgadza się ze stwierdzeniem, że *„Wykonanie prototypu jest zasadniczym elementem Projektu Technicznego (...).”*, bowiem to prototyp powstaje na podstawie PT. Zatem opracowanie PT (w tym DTP i BW) jest konieczne dla wykonania prototypu. PT został wymieniony w Harmonogramie pożądanym terminów w etapie nr 3 projektu NKTO. Ponadto *„niezgodność nazw zadań harmonogramu wniosku projektu NKTO z nazewnictwem określonym w decyzji 72/MON”* została skorygowana w harmonogramie realizacji umowy z NCBiR na wykonanie NKTO tylko odnośnie do PrZTT. Pozostałe zadania wymienione w harmonogramie wykonania projektu będącego zał. do wniosku o finansowanie projektu są

⁷⁵ Stanowiącym zał. nr 2 do wniosku o finansowanie projektu NKTO.

⁷⁶ Przesłanym do NCBiR przy piśmie Spółki znak NR/RA/5284/15 z 8 lipca 2015 r.

identyczne treściowo z zadaniami wyszczególnionymi w harmonogramie wykonania projektu będącym zał. do umowy o wykonanie projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 530, 532, 535-536, 615-623, 634, 999, 1002)

2. W analizie ryzyka zamieszczonej w załączniku F1 do wniosku o finansowanie projektu NKTO nie wskazano dla kluczowego zagadnienia dla realizacji projektu, tj. „*ekstremalnie krótkiego czasu realizacji projektu*”, okoliczności zmniejszających i zwiększających ryzyko niepowodzenia. Było to niezgodne z pkt. F.1. Instrukcji wypełniania wniosku, w którym zapisano: „*Należy oszacować ryzyko osiągnięcia pozytywnego rozwiązania w kluczowych dla realizacji projektu zagadnieniach. Dla kluczowego zagadnienia należy wskazać okoliczności zmniejszające/zwiększające ryzyko niepowodzenia*”.

(dowód: akta kontroli str. 109, 215)

Zarząd Spółki wyjaśnił: „*We wniosku o finansowanie NKTO w załączniku F1 po stronie zagrożeń wskazano sześć zagadnień dotyczących różnych sfer realizacji projektu, między innymi zaawansowania rozwoju technologii, stanu i potencjału osobowego, ciągłości finansowania, koordynacji działań. Mając jednak na względzie doświadczenie członków konsorcjum, Wykonawca jako kluczowe ryzyko określił „ekstremalnie krótki czas wykonania projektu”, jednocześnie przyjmując jako akceptowalny minimalny czas realizacji projektu NKTO okres 60 miesięcy. Ponieważ, dla kluczowego zagadnienia akceptowalne ryzyko oszacowane zostało literalnie na 60 miesięcy, to wskazywanie okoliczności zmniejszających/zwiększających ryzyko tego kluczowego zagadnienia, jako skrócenie/wydłużenie czasu realizacji projektu wydaje się niecelowe*”.

(dowód: akta kontroli str. 1171, 1173)

NIK nie podziela zdania Spółki w powyższej kwestii. Skoro okres 60 miesięcy został określony we wniosku o finansowanie projektu NKTO jako czas minimalny na realizację projektu i taki okres został przyjęty w harmonogramie wykonania projektu⁷⁷, to jak najbardziej celowym było wskazanie okoliczności zmniejszających lub zwiększających to ryzyko, co umożliwiałoby zarządzanie tym ryzykiem.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Spółki w zbadanym zakresie.

2. Przebieg realizacji i stan zaawansowania projektów rozwojowych

Opis stanu faktycznego

Realizacja projektu NKTO została wstrzymana po zrealizowaniu, składającego się z dwóch zadań, etapu nr 1. Zgodnie z harmonogramem realizacji projektu, od 23 grudnia 2013 r. w ciągu 3 miesięcy w ramach zadania nr 1 firma WITPIS opracowała projekty WZTT i SW, natomiast zadanie nr 2 obejmowało opracowanie ZTT i powinno zakończyć się w ciągu czterech miesięcy od podpisania umowy o dofinansowanie, tj. do 22 kwietnia 2014 r. Dokumenty te zostały przez WITPIS przesłane w wersji roboczej w dniu 13 kwietnia 2014 r. do IU, a następnie 16 maja 2014 r. w wersji oficjalnej do NCBiR. Do dnia zakończenia kontroli NIK w Spółce tj. do 19 grudnia 2017 r., dokumenty te, nie zostały uzgodnione z odpowiedzialnymi instytucjami MON, co było wymagane zapisami wniosku o finansowanie projektu NKTO⁷⁸. Rozliczenie etapu nr 1 nie zostało zatwierdzone przez NCBiR, co skutkowało wstrzymaniem realizacji pozostałych pięciu etapów projektu NKTO.

⁷⁷ Stanowiącym zał. nr 2 do wniosku o finansowanie projektu NKTO.

⁷⁸, załącznik D7 zawierał takie wymaganie w planowanych rezultatach realizacji zadania w stosunku do projektu ZTT.

Środki finansowe przekazane w dniach 24 i 27 grudnia 2013 r. Spółce na realizację projektu NKTO w kwocie 3 223 935,01 zł. w ramach pierwszej transzy zaliczki zostały wydatkowane tylko przez WITPIS w kwocie 652 373,76 zł na realizację etapu nr 1. Pozostałe środki zaliczki w kwocie 2 571 561,25 zł do dnia zakończenia kontroli NIK, tj. przez okres prawie czterech lat pozostały niewykorzystane z powodu braku realizacji pozostałych etapów projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 188, 513, 993-996, 1019, 1931)

2.1.

We wniosku o finansowanie projektu NKTO w części A w punkcie 12 określono I poziom gotowości technologii⁷⁹, natomiast w punkcie 13 określono IX poziom planowanego poziomu technologii⁸⁰. W harmonogramie wykonania projektu będącym załącznikiem nr 2 do wniosku NKTO DOBR-BIO4/021/13355/2013 przypisano poziomy technologii poszczególnym zadaniom wchodzącym w skład sześciu etapów realizacji projektu.

(dowód: akta kontroli str. 152-175, 176-177, 287-288)

W § 2 umowy o wykonanie projektu NKTO z 23 grudnia 2013 r. zapisano, że wyniki poszczególnych etapów badań naukowych uzyskują poziom gotowości technologii od IV do VI, natomiast wyniki poszczególnych etapów prac rozwojowych uzyskują poziom gotowości technologii od VII do IX.

W harmonogramie wykonania projektu, będącym załącznikiem nr 2 do ww. umowy, przypisano poziomy technologii poszczególnym zadaniom wchodzącym w skład sześciu etapów realizacji projektu, i tak:

- Poziom IV⁸¹ przypisano etapowi nr 1, obejmującemu wykonanie dwóch zadań, tj. projektu SW oraz WZTT a także projektu ZTT.
- Poziom V⁸² przypisano etapowi nr 2, składającemu się z ośmiu zadań obejmujących opracowanie projektu koncepcyjnego, dokumentacji konstrukcyjnej modelu NKTO, wykonanie samego modelu oraz sprawdzenie podstawowych wymagań.
- Poziom VI⁸³ przypisano etapowi nr 3, obejmującemu sześć zadań w zakresie wykonania prototypu NKTO i jego uruchomienie.

⁷⁹ W skrócie PGT - Poziom I - zaobserwowano i opisano podstawowe zasady danego zjawiska - najniższy poziom gotowości technologii, oznaczający rozpoczęcie badań naukowych w celu wykorzystania ich wyników w przyszłych zastosowaniach wojskowych lub w zakresie bezpieczeństwa państwa. Zalicza się do nich między innymi badania naukowe nad podstawowymi właściwościami technologii.

⁸⁰ Poziom IX - sprawdzenie technologii w warunkach rzeczywistych odniosło zamierzony efekt. Wskazuje to, że demonstrowana technologia jest już w ostatecznej formie i może zostać zaimplementowana w docelowym systemie. Między innymi dotyczy to wykorzystania opracowanych systemów w warunkach rzeczywistych.

⁸¹ Poziom IV - zweryfikowano komponenty technologii lub podstawowe jej podsystemy w warunkach laboratoryjnych. Proces ten oznacza, że podstawowe komponenty technologii zostały zintegrowane. Zalicza się do nich zintegrowane „ad hoc” modele w laboratorium. Uzyskano ogólne odwzorowanie docelowego systemu w warunkach laboratoryjnych.

⁸² Poziom V - zweryfikowano komponenty lub podstawowe podsystemy technologii w środowisku zbliżonym do rzeczywistego. Podstawowe komponenty technologii są zintegrowane z rzeczywistymi elementami wspomagającymi. Technologia może być przetestowana w symulowanych warunkach operacyjnych.

⁸³ Poziom VI - dokonano demonstracji prototypu lub modelu systemu albo podsystemu technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Oznacza to, że przebadano reprezentatywny model lub prototyp systemu, który jest znacznie bardziej zaawansowany od badanego na poziomie V, w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Do badań na tym poziomie zalicza się badania prototypu

- Poziom VII⁸⁴ określono dla etapu nr 4, obejmującemu jedno zadanie – opracowanie programu badań kwalifikacyjnych.
- Poziom VIII⁸⁵ przypisano etapowi nr 5, składającemu się z dwóch zadań obejmujących wykonanie pełnego cyklu badań kwalifikacyjnych i wprowadzenie niezbędnych modyfikacji w prototypie.
- Poziom IX przypisano etapowi nr 6 obejmującemu sześć zadań w zakresie wykonania dokumentacji eksploatacyjnej i konstrukcyjnej do produkcji seryjnej NKTO.

Poziom IX - sprawdzenie technologii w warunkach rzeczywistych odniosło zamierzony efekt. Wskazuje to, że demonstrowana technologia jest już w ostatecznej formie i może zostać zaimplementowana w docelowym systemie. Między innymi dotyczy to wykorzystania opracowanych systemów w warunkach rzeczywistych.

Zarząd Spółki poinformował, że przesłankami decydującymi o określeniu PGT, były prace naukowe zrealizowane przez WITPIS⁸⁶. Określenie początkowego IV poziomu nastąpiło na podstawie *aktualnego stanu wiedzy o rozwoju komponentów niezbędnych do budowy poszczególnych prototypów*. W WZTT, ZTT i SW zweryfikowano komponenty technologii i uzyskano ogóle parametry systemu docelowego. *Nie było to wykonane w warunkach laboratoryjnych, a na drodze teoretycznej z uwagi na specyfikę obiektu*. Przyjęto wykonanie modelu materialnego NKTO jak i jego modelu 3D, który miał zostać poddany badaniom przy użyciu specjalistycznego oprogramowania, jako zintegrowanie podstawowych komponentów technologii i przetestowanie w symulowanych warunkach (V PGT). *Wykonanie prototypów podstawowych systemów, ich integracja w prototyp NKTO i związane z jego uruchomieniem próby funkcjonalne stanowią podstawę do określenia tego etapu jako VI PGT. Na VII poziomie gotowości technologicznej wymagane jest zademonstrowanie, że rozwijana technologia jest możliwa do zastosowania w warunkach operacyjnych, dlatego też projekt przewidywał opracowanie pełnego programu badań kwalifikacyjnych wraz z metodykami. Uzgodnienie tego dokumentu jest warunkiem koniecznym do przejścia do VIII PGT,*

w warunkach laboratoryjnych odwzorowujących z dużą wiernością warunki rzeczywiste lub w symulowanych warunkach operacyjnych.

⁸⁴ Poziom VII - dokonano demonstracji prototypu technologii w warunkach operacyjnych. Prototyp jest już prawie na poziomie systemu operacyjnego. Poziom ten reprezentuje znaczący postęp w odniesieniu do poziomu VI i wymaga zademonstrowania, że rozwijana technologia jest możliwa do zastosowania w warunkach operacyjnych. Do badań na tym poziomie zalicza się badania prototypów na tzw. platformach badawczych.

⁸⁵ Poziom VIII - zakończono badania i demonstrację ostatecznej formy technologii. Oznacza to, że potwierdzono, że docelowy poziom technologii został osiągnięty i technologia może być zastosowana w przewidywanych dla niej warunkach. Praktycznie poziom ten reprezentuje koniec demonstracji. Przykłady obejmują badania i ocenę systemów w celu potwierdzenia spełnienia założeń projektowych, włączając w to założenia odnoszące się do zabezpieczenia logistycznego i szkolenia.

⁸⁶ Według informacji Zarządu były to: „Analiza systemu eksploatacji KTO ROSOMAK. Propozycje usprawnień procesu wdrażania”, „Analiza porównawcza samochodów opancerzonych wiodących państw NATO i perspektywy ich rozwoju w najbliższej przyszłości, w aspekcie prowadzonych prac rozwojowych – Analiza w zakresie podwozi”, „Wykorzystanie wozów bojowych jako platform integracyjnych dla projektów żołnierza XXI wieku w innych krajach”, „Przegląd metod badań wpływu warunków środowiskowych na funkcjonowanie pojazdów wojskowych”, „Metody badań stanu uszkodzenia obiektów poddanych obciążeniom udarowym w aspekcie zastosowań materiałów inteligentnych w technice wojskowej” i „Analiza nowoczesnych rozwiązań układów podwozia pojazdów w aspekcie polepszenia dynamiki jazdy (manewrowość i mobilność pojazdu)”.

w którym przeprowadzane są badania kwalifikacyjne potwierdzające osiągnięcie docelowego poziomu technologii oraz spełnienie założeń projektowych”.

(dowód: akta kontroli str. 303-305, 355-357, 1685-1689)

2.2.

We wniosku o finansowanie projektu NKTO nie określono założeń szczegółowych, co zostało opisane w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 176-178)

2.3.

Spółka nie otrzymała uwag recenzentów wniosku o finansowanie projektu NKTO. Zgodnie z informacją Zarządu Spółki, na spotkaniu w grudniu 2013 r., Konsorcjum zostało poinformowane o tym, że projekt przed ostateczną pozytywną decyzją dotyczącą finansowania projektu NKTO był recenzowany, jednak nie zaznajomiło się z dokładną treścią recenzji. Konsorcjum nie otrzymało także z NCBiR oficjalnego dokumentu w tej sprawie, a także o niego nie występowało.

(dowód: akta kontroli str. 1004-1006, 1931)

2.4.

Nie został wydłużony termin realizacji projektu NKTO. Spółka dokonywała próby zmiany terminu zakończenia realizacji projektu⁸⁷, jednak nie doszło do podpisania z NCBiR aneksu w powyższej sprawie. Przesłane przez Spółkę do NCBiR w dniu 12 lutego 2015 r. i w dniu 13 lipca 2015 r. wnioski o podpisanie aneksu nie zostały uwzględnione, ponieważ zgodnie z informacją Zastępcy Dyrektora NCBiR, ustosunkowanie się NCBiR do wniosku i podjęcie decyzji o zawarciu aneksu będzie możliwe po uzyskaniu oceny merytorycznej złożonego wniosku, wykonanej przez przedstawicieli MON. Pomimo monitów ze strony NCBiR, do dnia sporządzenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego opinia merytoryczna złożonego wniosków przez ekspertów ze strony MON nie została wykonana.

(dowód: akta kontroli str. 516-544, 1741-1742, 1931)

2.5.

W założeniach do projektu NKTO NCBiR zapisało, że wnioskodawca winien podzielić projekt na 6 etapów, a jego czas realizacji łącznie winien wynosić 36 miesięcy, w tym:

- etap nr 1 – opracowanie i uzgodnienie projektu ZTT – 4 miesiące;
- etap nr 2 – opracowanie projektu koncepcyjnego, wykonanie modelu platformy, sprawdzenie podstawowych wymagań funkcjonalnych – 12 miesięcy;
- etap nr 3 – wykonanie prototypu – 8 miesięcy;
- etap nr 4 – opracowanie i uzgodnienie projektu programu badań – 2 miesiące;
- etap nr 5 – przeprowadzenie badań kwalifikacyjnych – 6 miesięcy;
- etap nr 6 – wykonanie dokumentacji konstrukcyjnej (w tym dokumentacji do produkcji seryjnej) i eksploatacyjnej – 6 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 1008-1009)

We wniosku o dofinansowanie projektu Spółka określiła, że: etap nr 1 trwał będzie 4 miesiące, etap nr 2 – 19 miesięcy, etap nr 3 – 18 miesięcy, etap nr 4 – 2 miesiące,

⁸⁷ Przedmiotowe projekty aneksów nr 1/2015 zostały przesłane do NCBiR w dniu 10 lutego 2015r. z propozycją przesunięcia terminu z 22 grudnia 2018 r. na 22 sierpnia 2019 r. oraz w dniu 8 lipca 2015r. z propozycją terminu zakończenia projektu 22 marca 2020 r.

etap nr 5 – 9 miesięcy, zaś etap nr 6 – 8 miesięcy. Łączny okres trwania projektu we wniosku wynosił 60 miesięcy, a więc o 24 dłużej niż w założeniach do projektu WWB określonych przez NCBiR. Takie same terminy realizacji poszczególnych etapów określono także w umowie o wykonanie projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 287-288, 355-357, 1931)

W sprawie określenia we wniosku i w umowie o wykonanie projektu NKTO terminu realizacji projektu NKTO na 60 miesięcy, podczas gdy w założeniach do projektu NCBiR określił, ten okres na 36 miesięcy, Zarząd Spółki wyjaśnił: „Cały cykl pracy rozwojowej rozpoczynający się od opracowania pierwszych dokumentów (WZTT, SW, ZTT), a kończący się wykonaniem dokumentacji technicznej do produkcji seryjnej całkowicie nowej konstrukcji pojazdu, według Wykonawcy musi wynosić minimum 60 miesięcy. Potwierdza to praktyka innych producentów pojazdów wojskowych, którzy swoje nowe opracowania demonstrują publicznie po 4-8 latach. Dlatego podjęcie się wykonania NKTO w 36 miesięcy było dla Wykonawcy nie do zaakceptowania, a realizacja projektu w tym zakresie niemożliwa”.

(dowód: akta kontroli str. 1903, 1905)

W umowie o wykonanie projektu NKTO ujęto etapy realizacji projektu wyszczególnione we wniosku o jego finansowanie.

I tak należało w ramach:

- etapu 1 – sporządzić projekt studium, projekt WZTT i projekt ZTT;
- etapu 2 – opracować projekt koncepcyjny wraz z opracowaniem dokumentacji, a także wykonać model i sprawdzić podstawowe wymagania;
- etapu 3 – wykonać i uruchomić prototyp;
- etapu 4 – opracować program badań kwalifikacyjnych;
- etapu 5 – wykonać pełen cykl badań kwalifikacyjnych i wprowadzić niezbędne modyfikacje w prototypie;
- etapu 6 – wykonać dokumentacją eksploatacyjną i konstrukcyjną do produkcji seryjnej.

Jedyną różnicą w harmonogramie wykonania projektu (będącym załącznikiem nr 2 do ww. umowy) było dopisanie w ramach etapu nr 1, w zad. nr 2 „opracowanie Projektu ZTT” i przeniesienie opracowania Projektu WZTT do zad. nr 1.

(dowód: akta kontroli str. 303-305, 355-357)

W umowie Konsorcjum nie zostały ustanowione mechanizmy kontroli i nadzoru ze strony Spółki, jako Lidera Konsorcjum, nad pozostałymi konsorcjantami. Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy Konsorcjum strony umowy ustaliły, że podział zadań związanych z realizacją Celu Konsorcjum zostanie określony w aneksach do niniejszej umowy, które będą stanowiły jej integralną część.

(dowód: akta kontroli str. 115-121)

Na spotkaniu Konsorcjum w dniu 30 stycznia 2014 r. uzgodniono, że do 14 lutego 2014 r. Spółka jako Lider Konsorcjum opracuje ostateczny projekt aneksu do umowy Konsorcjum. Aneks nr 1 do umowy Konsorcjum został podpisany 21 maja 2014 r., tj. już po zakończeniu wykonania zadania nr 1 i nr 2 etapu nr 1 projektu NKTO. Zad. nr 1 zostało zakończone 22 marca 2014 r., zaś zad. nr 2 – 16 maja 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 124, 513, 656-657)

Na podstawie postanowienia § 6 ust. 1 Konsorcjum powołało Komitet Sterujący projektem⁸⁸, w którego skład weszli przedstawiciele wszystkich członków Konsorcjum. Zgodnie z § 6 ust. 3 do zadań Komitetu należało:

- ocena prac Konsorcjum, minimum raz na kwartał, jeśli Komitet nie postanowi inaczej,
- ocena prac badawczych,
- przyjmowanie informacji Kierownika projektu na temat stanu realizacji projektu z punktu widzenia jego celów strategicznych, realizacji budżetu projektu, potencjalnych zagrożeń i sposobu zarządzania ryzykiem,
- określenie sposobu wzajemnych rozliczeń pomiędzy partnerami Konsorcjum,
- akceptacja kosztów i wydawanie zgody na dalsze finansowanie prac projektu prowadzonego przez Konsorcjum,
- akceptacja raportów rocznych i raportu końcowego.

(dowód: akta kontroli str. 129-130)

Z § 4 ust. 4 umowy o wykonanie projektu NKTO wynikał obowiązek Lidera Konsorcjum, polegający na zapewnieniu przez niego prawidłowej realizacji projektu przez Współwykonawców (konsorcjantów) oraz wykonywaniu przez nich wszelkich obowiązków związanych z realizacją projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 305-306)

NCBiR nie przeprowadzał ewaluacji Spółki w zakresie stopnia osiągnięcia założonych celów projektu NKTO. Realizacja projektu NKTO nie była przedmiotem kontroli i audytu wewnętrznego oraz zewnętrznego.

(dowód: akta kontroli str. 1022, 1025, 1931)

We wniosku o finansowanie projektu NKTO określono w pkt. E1 „*Planowany efekt końcowy realizacji projektu*” planowane do osiągnięcia wskaźniki niematerialne jakie będą efektem realizacji projektu:

- w obszarze obronności i bezpieczeństwa państwa: *„Nowy transporter opancerzony jako rezultat końcowy projektu pozwoli zwiększyć zdolności operacyjne i szanse przetrwania na polu walki. Szczególnie cenne będzie poprawienie poziomu ochrony załogi oraz zdolności do zwalczania: środków opancerzonych, środków ogniowych, siły żywej, schronów i umocnień, napadu powietrznego”;*
- w gospodarce: *„(...) Z uwagi na położenie geograficzne oraz udział w strukturach NATO i europejskich siłach szybkiego reagowania nowy pojazd powinien umożliwiać realizację zadań w warunkach konfliktu, a także poza terenem Polski, w tym na innych kontynentach (...);*
- korzyści społeczne: *„(...) utworzenie i utrzymanie wielu miejsc pracy w sektorze przemysłowym i zaplecza badawczego. Zaistnienie potrzeby wykwalifikowanej kadry inżynierskiej wywoła pozytywny efekt na rynku edukacji oraz wzrost konkurencyjności polskich przedsiębiorstw jako bardziej innowacyjnych”.*

(dowód: akta kontroli str. 203-205)

W pkt. E5⁸⁹ wniosku o finansowanie projektu NKTO wskazano oczekiwane niewymiernie efekty realizacji tego projektu, tj.: wzrost kwalifikacji kadry, oddziaływanie na rynek edukacyjny i poprawę koniunktury lokalnej.

(dowód: akta kontroli str. 211-212)

⁸⁸ Zwany dalej „Komitetem”.

⁸⁹ „Charakterystyka oczekiwanych wymiernych lub niewymiernych efektów, jakie może przynieść wdrożenie wyników projektu do sfery bezpieczeństwa i obronności państwa oraz praktyki gospodarczej lub społecznej”.

Potencjał naukowy oraz zaplecze naukowe poszczególnych członków Konsorcjum zostały określone odpowiednio: w pkt G1 „Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych i zastosowań praktycznych z ostatnich 4 lat, dotyczących tematyki związanej ze złożonym projektem” i G2 „Zaplecze naukowe umożliwiające prowadzenie badań naukowych i/lub prac rozwojowych (...)” wniosku o finansowanie projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 219-228)

W lipcu 2014 r. został przeprowadzony⁹⁰ przegląd krytyczny realizacji projektu NKTO, przez Zespół do realizacji przeglądu krytycznego⁹¹. Z przeglądu sporządzony został protokół, który został podpisany przez ZPK w dniu 4 sierpnia 2014 r.⁹² i zaakceptowany przez Szefa IU 22 września 2014 r. W marcu 2015 r. Szef IU złożył do Sekretarza Stanu w MON wniosek o podjęcie czynności nadzoru nad projektem NKTO, który został przez niego zaakceptowany 30 marca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 616-632)

W pkt 18 protokołu z przeglądu krytycznego „Propozycje dotyczące ustanowienia nadzoru nad projektem i uwarunkowania podjęcia tej decyzji” zapisano: „Opiniowany projekt, w ocenie ZPK, jest istotny z punktu widzenia potrzeb SZ RP. W związku z tym ZPK stoi na stanowisku, że projekt rozwojowy „Nowy kołowy transporter opancerzony” powinien zostać objęty pełnym nadzorem resortu ON. Jednocześnie nadzór ten powinien być skorelowany ze zmianami w strukturze i realizacji projektu tak, aby był on realizowany w sposób maksymalnie zbliżony do zasad obowiązujących w tym zakresie w MON (decyzja Nr 72/MON), a wynikiem jego realizacji były rozwiązania spełniające potrzeby SZ RP, co jest warunkiem koniecznym do jego pozyskania i wprowadzenia do SZ RP, a docelowo eksploatacji w SZ RP”.

(dowód: akta kontroli str. 630-631)

Spółka, akceptując IU jako Koordynatora procesu nadzoru nad projektem NKTO wraz z określonym dla niego obszarem odpowiedzialności, w oparciu o wnioski z przeglądu krytycznego, opracowała i przesłała⁹³ do NCBiR propozycję aneksu nr 1 do umowy o wykonanie projektu NKTO, który nie został podpisany przez NCBiR do dnia zakończenia kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 530-604)

W sprawie nieustosunkowania się do wniosków Spółki⁹⁴ dotyczących wprowadzenia zmian do umowy o wykonanie projektu NKTO, m.in. w celu dostosowania jej zapisów do postanowień decyzji 72/MON i niesporządzenia aneksu do tej umowy, Zastępca Dyrektora NCBiR wyjaśnił:

„W dniu 12 lutego 2015 r. w NCBiR został zarejestrowany wniosek o wprowadzenie zmian wraz z pismem przewodnim o sygnaturze NR/RA/1079/15. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 Regulaminu zespołu nadzorującego realizację programu strategicznego, programu lub projektu na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa (dalej: Regulamin ZN) do zadań ZN należy przygotowywanie dla Dyrektora NCBiR i Komitetu Sterującego rekomendacji związanych z realizacją projektu, w tym aneksowania umów. W związku z powyższym, przedmiotowy wniosek po

⁹⁰ Na podstawie rozkazu Szefa IU nr 15 z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie realizacji przez IU zadań Koordynatora w procesie nadzoru realizacji projektów finansowanych przez NCBiR.

⁹¹ Zwany dalej „ZPK” -

⁹² Zwany dalej „Protokołem z przeglądu krytycznego”.

⁹³ Pismem z dnia 8 lipca 2015 r.

⁹⁴ Przesłanych do NCBiR przy pismach z 10 lutego 2015 r, znak: NR/RA/1079/15 oraz z 8 lipca 2015 r. znak: NR/RA/5284/15.

zakończeniu oceny formalnej przez Pracownika NCBiR w dniu 9 marca 2015 r. został wysłany do oceny trzech ekspertów merytorycznych reprezentujących MON, którzy wchodzili w skład ZN. Ze względu na fakt, że ocena, o której mowa powyżej nie została wykonana w terminie wyznaczonym przez Przewodniczącą ZN tj. do 20 marca 2015 r., podjęto decyzję o organizacji posiedzenia ZN. W dniu 14 maja 2015 r. odbyło się posiedzenie ZN, którego celem było omówienie zmian, które należy wprowadzić do przedmiotowej umowy. W opinii ZN, zawartej w notatce z posiedzenia, złożony przez Wykonawcę wniosek o wprowadzenie zmian należy pozostawić bez rozpatrzenia, gdyż się zdezaktualizował. Należy dodać, że Eksperti merytoryczni (przedstawiciele Ministra ON w ZN) opóźniali wydanie opinii w sprawie przedmiotowego wniosku do czasu zakończenia przeglądu krytycznego projektu, który odbywał się w MON. Po zakończeniu przeglądu, o którym mowa powyżej w dniu 30 marca 2015 r. Sekretarz Stanu w MON zaakceptował wniosek o podjęcie czynności nadzoru nad przedmiotowym projektem, który zawierał propozycje zmian i rekomendacje MON w kwestii dalszej realizacji umowy. Ponadto na forum ZN uzgodniono, że Wykonawca powinien przesłać nowy wniosek o wprowadzenie zmian, który będzie uwzględniał rekomendacje MON, o których mowa powyżej. Kolejną wersję wniosku o wprowadzenie zmian Wykonawca złożył do NCBiR w dniu 13 lipca 2015 r. wraz z pismem o sygnaturze NR/RA/5284/15. Dokumentacja została oceniona pod kątem formalnym przez Pracownika NCBiR, a następnie w dniu 30 lipca 2015 r. wysłana do oceny merytorycznej Ekspertów merytorycznych wchodzących w skład ZN. Jednak, pomimo monitów ze strony NCBiR, do dnia dzisiejszego powyższa opinia merytoryczna nie została wykonana. Zgodnie z § 8 pkt 3 Regulaminu ZN do zadań Ekspertów merytorycznych należy ocena zasadności wniosków składanych przez Wykonawcę, dotyczących zmian w realizacji umowy. Należy podkreślić, że propozycje zmian wskazanych we wniosku obejmowały istotne kwestie merytoryczne wynikające z zaleceń zawartych we wniosku Ministra ON o objęciu nadzorem projektu przez MON, dlatego opinia Ekspertów merytorycznych była i jest niezbędna do podjęcia racjonalnej decyzji przez Dyrektora NCBiR w sprawie zakresu aneksowania umowy. Wniosek o zmiany przewidywał dodanie nowych zadań do harmonogramu realizacji projektu m.in. w celu jego dostosowania do zapisów Decyzji Nr 72/MON. Podsumowując należy stwierdzić, że ustosunkowanie się NCBiR do wniosku i podjęcie decyzji o zawarciu aneksu do powołanej umowy będzie możliwe po uzyskaniu oceny merytorycznej złożonego wniosku, wykonanej przez przedstawicieli MON w ZN”.

(dowód: akta kontroli str. 1737, 1741-1742)

W protokole z przeglądu krytycznego w pkt. 16⁹⁵ podano, m.in.: „Analiza umowy na realizację projektu rozwojowego »Nowy kołowy transporter opancerzony« wykazała, że mimo różnic redakcyjnych (w tekście umowy), struktura projektu ma wiele cech zgodnych z modelem realizacji prac rozwojowych określonym w decyzji Nr 72/MON. Dlatego na tym etapie realizacji projektu nie należy aneksować umowy, ani ingerować w sposób realizacji projektu”.

(dowód: akta kontroli str. 629-630)

W sprawie powyższej opinii Szef IU wyjaśnił:

„IU widzi potrzebę aneksowania umowy nr DOBR-BIO4/021/13355/2013 z dnia 23 grudnia 2013 r. o wykonanie i finansowanie projektu NKTO. Jednak w obecnej chwili, ze względu na trwający w resorcie obrony narodowej proces opracowywania

⁹⁵ „Analiza w zakresie możliwości weryfikacji projektu dostosowującej go do wymagań SZ RP i procedur realizacji prac rozwojowych obowiązujących w MON – propozycje: działań naprawczych, procedur nadzoru, uznawania, uzgadniania i akceptacji podstaw merytorycznych, uzasadnienie propozycji”.

WO oraz wstrzymanie realizacji projektu, takie działania nie znajdują uzasadnienia. IU podejmie stosowną inicjatywę po zakończeniu procesu generowania w MON wymagań na NKTO i wystąpi do NCBiR ze stosownym wnioskiem dotyczącym korekty umowy na projekt”.

(dowód: akta kontroli str. 1816, 1822-1823)

2.6.

We wniosku o finansowanie projektu NKTO, w załączniku D3 oraz w punkcie D3 załącznika do umowy o wykonanie projektu NKTO zapisano, że realizacja projektu NKTO ściśle się łączy z realizacją kilku kluczowych programów w obszarze obronności i bezpieczeństwa państwa, tj. programem pancernym, programem BMS, programem broni precyzyjnej oraz pojazdów bezzałogowych.

(dowód: akta kontroli str. 183-184, 323-324)

Do wniosku załączone były oświadczenia wszystkich podmiotów wchodzących w skład Konsorcjum realizującego projekt NKTO, że zadania objęte wnioskiem nie są finansowane ze środków pochodzących z innych źródeł i członek Konsorcjum nie ubiega się o ich finansowanie z innych źródeł a dany podmiot nie zalega z tytułu należności budżetowych oraz z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Ponadto Spółka złożyła oświadczenie, że złożony za pomocą systemu informatycznego wniosek stanowi oświadczenie woli Wnioskodawcy, zaś informacje zawarte w przedmiotowym wniosku oraz w dokumentach do niego dołączonych są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym.

W badanych dokumentach, w tym we wzorach oświadczeń będących załącznikami nr 5 i 6 do regulaminu konkursu Nr 4/2013, nie były przewidziane sankcje w przypadku braku zgodności treści oświadczeń ze stanem rzeczywistym.

NCBiR nie żądał od Spółki wyjaśnień i dokumentów w celu weryfikacji wiarygodności oświadczeń. Złożenie oświadczenia przez każdego konsorcjanta o braku finansowania zadań objętych wnioskiem ze środków pochodzących z innych źródeł było wymogiem podczas składania wniosku o finansowanie projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 104-114, 176-290, 1022, 1025, 1931-1932)

2.7.

Planowany wynik końcowy realizacji projektu NKTO określono we wniosku i w umowie o wykonanie projektu NKTO na podstawie następujących funkcji i cech: moc silnika, prędkość pływania, intensywność rozpędzania do prędkości od 0 do 32 km/h, zdolność do pokonywania wzniesień, podstawowa ochrona balistyczna, podstawowa ochrona przeciwminowa i ładowność.

We wszystkich cechach, parametry planowane były wyższe od parametrów rozwiązań dostępnych na rynku. We wniosku i w umowie o wykonanie projektu NKTO nie określono „wiodących rozwiązań krajowych i zagranicznych”. W części D3 wniosku i umowy wymieniono nazwy najnowszych transporterów opancerzonych dostępnych na rynku takich jak: VBCI, BOXER, IVEKO SUPER AV 8x8, PARS.

(dowód: akta kontroli str. 183, 207, 323, 347)

2.8.

W załączniku F3 do wniosku o finansowanie projektu NKTO określono termin wdrożenia efektów projektu NKTO na 2020 r., co wg Spółki wynika z *dotychczasowej analizy „czasu życia” kołowych transporterów opancerzonych*. Zapisano, że wejście na uzbrojenie w tym czasie nowego wyrobu będzie idealnym momentem na zastąpienie dotychczasowych technologii technologiami

nowoczesnymi, które aktualnie znajdują się w końcowych stadiach rozwojowych i osiągną swoją gotowość do produkcji seryjnej w latach 2017-2019. Stwierdzono, że wyzwania w sferze działań operacyjnych i taktycznych powodują kurczenie się podatności modernizacyjnej aktualnego parku transporterów oraz ich „czasu życia”. W części D3 wniosku zapisano, że do 2019 r. zakończona zostanie licencyjna produkcja wozów Rosomak i nastąpi zestarzenie technologiczne tych wozów (ponad 15 lat).⁹⁶ Nie przedstawiono w dokumencie szczegółowych wyzwań operacyjnych i taktycznych współczesnego pola walki.

Zarząd Spółki poinformował, że: „Umowa na realizację projektu NKTO przewiduje jej zakończenie w grudniu 2018 roku. Jej rezultatem ma być pojazd bazowy 8x8 z możliwością zabudowy do wersji określonej przez wojsko. Dopiero wykonanie określonej zabudowy (np. wóz bojowy z systemem uzbrojenia, wóz inżynierski z wysięgnikiem, lemieszem, wyciągarką, wóz rozpoznawczy z radarem i głowicą optoelektroniczną), jej przetestowanie i zatwierdzenie umożliwi wdrożenie takiego pojazdu do Sił Zbrojnych RP. Przy założeniu, że w/w czynności zostałyby przeprowadzone w 2019 roku, Wykonawca szacował, że końcowe przekazanie do wojska pojazdu nastąpiłoby w 2020 roku”.

(dowód: akta kontroli str. 183, 218, 1903, 1905-1906, 1934)

2.9.

W części D7 wniosku o finansowanie i zał. nr 1 do umowy o wykonanie projektu NKTO, zawierającej opis poszczególnych zadań, określono planowane rezultaty realizacji zadań wchodzących w poszczególne etapy realizacji projektu NKTO.

W ramach realizacji etapu nr 1 wymienione zostały w opisie zadań dokumenty, tj. projekt SW i PrZTT. Nie wymieniono natomiast opracowania projektu WZTT, który był wymieniony w harmonogramach wykonania projektu stanowiących załączniki zarówno do wniosku jak też do umowy o wykonanie projektu NKTO. Stąd dla tego dokumentu nie były określone planowane rezultaty realizacji zadania. Zarząd Spółki powyższe wyjaśnił tym, że „W opisie zadań wchodzących w zakres etapu nr 1, prawdopodobnie przez pomyłkę nie wymieniono opracowania Projektu WZTT, choć w punkcie 4 „Szczegółowy opis czynności wykonanych w ramach zadania” w podpunkcie g), Wykonawca przewidział „weryfikację uzbrojenia i sprzętu wojskowego w zakresie zgodności z Wstępnyymi Założeńiami Taktyczno-Technicznymi”. Niezgodność ta została usunięta przez Wykonawcę, już na etapie przygotowania harmonogramu do umowy z NCBiR na wykonanie projektu NKTO, który zawierał wykonanie projektów: WZTT, SW i ZTT”.

(dowód: akta kontroli str. 287, 326-328, 355, 1132, 1135)

2.10.

Dla realizacji projektu NKTO określono dla każdego zadania wchodzącego w zakres poszczególnych etapów, czy jest to etap badań naukowych czy prac rozwojowych. Na zakończenie każdego etapu realizacji projektu NKTO określono poziomy gotowości technologii, co zostało opisane w punkcie 2.1 niniejszego wystąpienia.

Z uwagi na nierealizowanie projektu NKTO zgodnie z harmonogramem określonym we wniosku o finansowanie i w umowie o wykonanie projektu NKTO, planowane poziomy gotowości technologii w okresie wrzesień-grudzień 2017 r. nie zostały osiągnięte. Zgodnie z zapisami harmonogramu do chwili sporządzenia wniosku o finansowanie i umowy o wykonanie projektu NKTO, w powyższym okresie powinien być osiągnięty VI poziom gotowości technologii, podczas gdy w rzeczywistości realizowanemu do tego okresu etapowi nr 1 przypisano IV poziom gotowości technologii.

⁹⁶ Umowa na produkcję licencyjną wozów Rosomak została przedłużona do 2023 r.

Poziomy gotowości technologii określone we wniosku były zgodne z poziomami określonymi w umowie o wykonanie projektu NKTO.

Nie były dokonywane zmiany poziomów gotowości technologii określonych we wniosku. Trzy pierwsze etapy realizacji projektu NKTO obejmowały etap badań naukowych, natomiast trzy kolejne (4, 5 i 6) – etap prac rozwojowych.

(dowód: akta kontroli str. 355-357, 287-288, 1932)

2.11.

Dla projektu NKTO nie było opracowanych Wymagań Operacyjnych zatwierdzonych przez Szefa Sztabu Generalnego WP, stąd opracowane w ramach pierwszego etapu realizacji projektu SW, WZTT i Projekt ZTT nie mogły spełniać ich wymagań.

(dowód: akta kontroli str. 1932)

W projektach WZTT i SW nie uwzględniono wszystkich wymagań ujętych w *Wyciągu kluczowych parametrów dla nowego kołowego transportera opancerzonego* sporządzonego na podstawie pisma nr 23729/13 z dnia 11.09.2013 r. Zastępcy Szefa Szkolenia Wojsk Lądowych – Szefa Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych, a także nie ujęto uzasadnienia ich niespełnienia. Nie uwzględniono 9 z 29 (31%) wymagań ujętych w „Wyciągu kluczowych parametrów...”, natomiast 3 parametry (10%) zostały uwzględnione częściowo. Zapisy decyzji nr 72/MON w punkcie nr 2 ppkt 41 wymagają m.in. ujęcia w SW oceny możliwości osiągnięcia wymagań ujętych w „Wymaganiach Operacyjno-Technicznych” (WOT). Przy braku opracowanych przez MON dokumentów dotyczących NKTO (w tym WOT) NCBiR przesłał do Spółki wymagania ujęte w ww. „Wyciągu kluczowych parametrów...”.

Zarząd Spółki wyjaśnił, że *„Wyciąg został przesłany do spółki już w trakcie realizacji projektu. Jego treść była analizowana w siedzibie spółki na spotkaniu roboczym oraz podczas spotkania z przedstawicielami IU w dniu 14 grudnia 2014 r. Status tego dokumentu nie był jednoznaczny z Wymaganiami Operacyjnymi. Umowa nie obligowała konsorcjum do uwzględniania WO, ponadto zostały w niej określone parametry techniczne do osiągnięcia. Część wymagań z wyciągu uniemożliwiłaby osiągnięcie celów projektu”*.

(dowód: akta kontroli str. 321, 347, 1788, 1790-1791, 1930)

Treść projektu ZTT, zrealizowanego w ramach zadania nr 2 za 287 373,76 zł, w zakresie parametrów technicznych i operacyjnych, a także struktury technicznej NKTO była identyczna jak w projekcie WZTT, który był realizowany w ramach zadania nr 1. Różnice dotyczyły tylko nazw i organizacji niektórych podrozdziałów. Zarząd Spółki wyjaśnił powyższe następująco: *„Sprzęt nabywany w ramach potrzeb bieżących podlega weryfikacji zgodnie z WZTT, natomiast dla potrzeb perspektywicznych weryfikuje się go zgodnie z ZTT. Zgodnie z umową konsorcjum miało opracować oba dokumenty w ramach tego samego etapu, w związku z tym nie ma podstaw merytorycznych by się różniły parametrami”*.

NIK zauważa, że te same treści zostały opłacone dwukrotnie: raz opłacono koszty opracowania WZTT (wraz z SW) a drugi raz ZTT.

Projekt WZTT nie zawierał wymagań dotyczących urządzeń szkolno-treningowych, co było wymagane zapisami pkt. 2 ppkt 50 decyzji nr 72/MON. Zarząd Spółki wyjaśnił, że *„Urządzenia szkolno-treningowe zalicza się do wyposażenia i systemów specjalistycznych pojazdu lub konkretnych jego wersji, gdy tymczasem przedmiotem projektu jest opracowanie nowoczesnej, kołowej, pływającej platformy, czyli podstawowego pojazdu bazowego”*. W wyniku badania projektu ZTT ustalono, że dokument ten zawierał już wymagania dotyczące urządzenia szkolno-treningowego.

W projekcie ZTT nie wymieniono, w ramach montażu zdalnie sterowanego modułu uzbrojenia, możliwości zabudowy wyrzutni przeciwpancernych pocisków kierowanych (ppk), a także w ramach zastosowania dodatkowej ochrony balistycznej systemu ochrony aktywnej, pomimo że taką potrzebę wymieniono w SW (ppkt 2.1). Zarząd Spółki wyjaśnił, że zapisy ZTT nie wykluczają sięgnięcia po takie rozwiązania.

(dowód: akta kontroli str. 376-492, 1788-1791, 1932-1933)

Z informacji i dokumentów uzyskanych z IU w zakresie braku oceny, ze strony IU, opracowanych przez WITPiS dokumentów tj.: projektów WZTT, SW i ZTT wynikało, że zawarte w projekcie WZTT wymagania nie gwarantują oczekiwanego „skoku technologicznego”. *Przyjęte parametry techniczne przyszłego Kołowego Transportera Opancerzonego są porównywalne z parametrami pojazdów, które trafiają obecnie do produkcji seryjnej. W projekcie brakuje widocznego pierwiastka innowacyjności⁹⁷.*

(dowód: akta kontroli str. 1866)

Na spotkaniu przedstawicieli Konsorcjum, które odbyło się 13 lipca 2017 r., zaproponowano m.in., aby w pierwszym etapie realizacji projektu NKTO opracować projekt WZTT.

(dowód: akta kontroli str. 665-666)

W sprawie potrzeby ponownego opracowania projektu WZTT, w sytuacji gdy dokument ten został już opracowany przez WITPiS w ramach zad. 1 etapu nr 1 oraz zostały w związku z jego opracowaniem poniesione koszty, Zarząd Spółki wyjaśnił: *„Zdaniem Wykonawcy kontynuacja projektu po 4 letniej przerwie, z uwagi na ciągłe zmiany i postęp techniczny w konstrukcjach pojazdów wojskowych, wymaga co najmniej weryfikacji i aktualizacji opracowanych wcześniej dokumentów, w tym również WZTT. Pogląd ten wyrazili również przedstawiciele Komitetu Sterującego do spraw badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa na spotkaniu w NCBiR w dniu 29.06.2017 r. Rozpoczęcie procesu projektowania prototypu NKTO w oparciu o nieaktualne założenia taktyczno-techniczne stawia pod znakiem zapytania możliwość osiągnięcia zasadniczego celu projektu, tj. opracowania nowoczesnej konstrukcji transportera opancerzonego”.*

(dowód: akta kontroli str. 665-666, 1903, 1905)

Do umowy o wykonanie projektu NKTO wpisano rachunek bieżący Spółki, prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego, na który została przekazana przez NCBiR w dniach 24 grudnia oraz 27 grudnia 2013 r. pierwsza zaliczka na realizację projektu NKTO w łącznej kwocie 3 223 935,01 zł. Pismem z dnia 22 stycznia 2014 r. Spółka poinformowała NCBiR o zmianie numeru rachunku wymienionego w umowie na rachunek dedykowany na realizację projektu NKTO, co było dopuszczone zapisami umowy o wykonanie projektu NKTO. Na ten rachunek, w dniu 20 stycznia 2014 r., przekazano z rachunku bieżącego Spółki zaliczkę otrzymaną z NCBiR na realizację projektu NKTO, z którego dokonywano przelewów dla konsorcjantów w ramach realizacji projektu NKTO.

Zarząd Spółki wyjaśnił przelanie kwoty zaliczki z NCBiR na rachunek bieżący Spółki bardzo krótkim czasem od momentu otrzymania decyzji o przyznaniu środków z dnia 9 grudnia 2013 r. do momentu podpisania w dniu 23 grudnia 2013 r. umowy na finansowanie i realizację projektu NKTO, oraz koniecznością przekazania przez NCBiR środków na jego realizację jeszcze w grudniu 2013 r. Poinformowano,

⁹⁷ Fragmenty opinii Szefa Zarządu Wojsk Aeromobilnych i Zmotoryzowanych zawartej w piśmie nr 30739/DG/1/16

że „procedura otwarcia rachunku została uruchomiona natychmiast po zawarciu umowy, jednakże z uwagi na okres związany z zakończeniem roku (przerwa technologiczna) otwarcie rachunku nastąpiło w styczniu 2014 r.”

(dowód: akta kontroli str. 306, 1010-1019, 1091-1094, 1179)

Z rachunku o numerze 90 1130 1091 0004 0033 1720 0008 Spółka przekazała środki pochodzące z zaliczki następującym członkom Konsorcjum;

- 31 stycznia 2014 r. kwotę 670 000,00 zł dla WITPIS;

- 10 czerwca 2014 r. kwotę 168 439,64 zł dla WZInż., kwotę 750 000,00 zł dla Huty Stalowa Wola SA, kwotę 625 391,71 zł dla OBRUM oraz kwotę 198 747,21 zł dla WZMot.

W umowie o wykonanie projektu NKTO w § 6 pkt 3 zapisano, że Spółka przekazuje niezwłocznie współwykonawcom otrzymane środki finansowe zgodnie z Kosztorysem Projektu, Harmonogramem płatności Projektu oraz Harmonogramem wykonania Projektu. Przekazanie otrzymanych środków poszczególnym konsorcjantom odpowiednio po upływie 35 dni dla WITPIS oraz 165 dni dla pozostałych konsorcjantów, Zarząd Spółki wyjaśnił tym, że w pierwszej kolejności przekazano środki dla WITPIS w celu realizacji etapu nr 1, natomiast uzgodnienie podziału pozostałej kwoty I transzy zaliczki na realizację etapu nr 2 nastąpiło na posiedzeniu Komitetu Koordynacyjnego w dniu 29 maja 2014 r.

W notatce z posiedzenia Komitetu Koordynacyjnego realizującego projekt NKTO z 29 maja 2014 r. zapisano, że uzgodniono zasadę rozliczenia pozostałej części pierwszej zaliczki oraz obowiązek rozliczania miesięcznego z wydatkowania przekazanych środków dla konsorcjantów celem ubiegania się o drugą zaliczkę na 2014 r. z NCBiR.

(dowód: akta kontroli str. 1010-1019, 1091-1094, 1792-1795, 1812-1813)

W dniu 10 czerwca 2014 r. Spółka przekazała kwotę 811 356,46 zł, stanowiącą pozostałą część zaliczki na konto bieżące Spółki. Kwota ta została w dniu 13 października 2017 r. przelana z powrotem na rachunek 90 1130 1091 0004 0033 1720 0008 (dedykowany NKTO). Dodatkowo, na to konto przelano odsetki w kwocie 3 443,07 zł. Zarząd Spółki wyjaśnił, że jego zdaniem konto bankowe dedykowane pod projekt dotyczy jedynie rozliczenia otrzymanej zaliczki z konsorcjantami.

(dowód: akta kontroli str. 1010-1019, 1091-1094, 1691)

Dla projektu BWP Spółka nie prowadziła odrębnego rachunku bankowego. Spółce nie zostały przypisane żadne zadania w ramach realizacji projektu BWP.

(dowód: akta kontroli str. 1000, 1003, 1105-1113, 1933)

2.12.

NCBiR nie wydało decyzji o wstrzymaniu finansowania projektu NKTO. Jednak z powodu braku zatwierdzenia przez NCBiR i IU przekazanych przez Spółkę zrealizowanych w trakcie etapu nr 1 dokumentów nie jest kontynuowana realizacja projektu NKTO. Nie została rozliczona przez NCBiR pierwsza zaliczka otrzymana w 2013 r. na realizację etapu nr 1 oraz nie wydatkowano środków na realizację kolejnych etapów projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 1022, 1025, 1933)

2.13.

Z uwagi na nierealizowanie zgodnie z harmonogramem projektu NKTO, przewidywane efekty oraz informacje o przewidywanym wdrożeniu wyników badań nie były aktualne na okres prowadzenia kontroli NIK. Zgodnie z zapisami harmonogramu do wniosku o finansowanie i umowy o wykonanie projektu NKTO, w okresie od września do grudnia 2017 r. powinien być realizowany etap nr 5,

tj. wykonanie badań kwalifikacyjnych oraz wprowadzenie niezbędnych modyfikacji w prototypie, podczas gdy w rzeczywistości nie został jeszcze zatwierdzony i rozliczony przez NCBiR etap nr 1.

(dowód: akta kontroli str. 355-356, 1742- 1743, 1815, 1933)

W sprawie nie dokonania oceny projektów SW, WZTT i ZTT i nierozliczenia etapu nr 1 projektu NKTO Zastępca Dyrektora NCBiR wyjaśnił:

„Obowiązek opracowania przez Wykonawcę Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych został określony w Regulaminie konkursu (pkt 17 rozdziału IV. Procedura konkursowa). Zgodnie z ww. regulaminem, w przypadku gdy do projektu, którego realizacja obejmuje VII lub wyższy PGT⁹⁸, nie zostały określone przez MON WZTT, wyłoniony w procedurze konkursowej Wykonawca w pierwszym etapie prac powinien opracować, w uzgodnieniu z Inspektorem Uzbrojenia, WZTT. Natomiast opracowanie Studium Wykonalności Wykonawca zaproponował we wniosku o finansowanie, złożonym do NCBiR w dniu 21 września 2013 r., do czego eksperci, w szczególności ekspert z MON oceniający wniosek w toku procedury konkursowej nie wnieśli zastrzeżeń. Projekt WZTT oraz SW Wykonawca przekazał do IU w dniu 8 kwietnia 2014 r. Ze względu na przedłużającą się procedurę uzgodnienia i zatwierdzenia w IU ww. dokumentów Wykonawca w dniu 10 lipca 2014 r. został poinformowany, że nie powinien realizować kolejnego etapu projektu ze środków NCBiR do czasu uzgodnienia WZTT (na podstawie pkt 17 rozdziału IV. Procedura konkursowa Regulaminu konkursu).

W związku ze wstrzymaniem finansowania projektu w dniu 22 września 2014 r. odbyło się posiedzenie ZN⁹⁹, którego celem miało być zapoznanie się z dokumentami, które zostały opracowane w ramach etapu nr I projektu. Ponieważ dokumenty wynikowe I etapu były poddane procesowi oceny w resorcie ON, członkowie ZN uznali, że należy się wstrzymać z wydawaniem opinii przez Zespół do czasu zakończenia tego procesu w resorcie ON i zapoznaniu się z jego wynikami. Ponieważ NCBiR oraz ZN nie otrzymali wyników oceny realizowanej w MON, w dniu 13 maja 2015 r. NCBiR wystosowało pismo Nr WY/20870/05/2015 (...) do IU z zapytaniem, na jakim etapie jest proces opiniowania oraz uzgadniania przedmiotowej dokumentacji. Ponadto poinformowano, że wstrzymanie finansowania negatywnie wpływa na realizację projektu. Do NCBiR nie została przesłana odpowiedź IU na ww. pismo.

Uwzględniając powyższe zostało wysłane kolejne pismo NCBiR (nr WY/4612/03/2016 z dnia 9 marca 2016 r. – Załącznik nr 5) do Podsekretarza Stanu w MON. W przedmiotowym piśmie zwrócono się z zapytaniem, na jakim etapie jest procedowanie uzgadniania w MON dokumentów opracowanych w I etapie projektu oraz poruszono kwestię, że wstrzymanie finansowania ze środków NCBiR jest równoznaczne z zaprzestaniem realizacji projektu przez Wykonawcę. Ponadto, taki stan zawieszenia znacznie komplikuje zarządzanie projektem przez Wykonawcę oraz NCBiR.

W związku z faktem, że pomimo oficjalnych wystąpień NCBiR w kwestii dalszej realizacji projektu NKTO w dalszym ciągu nie uzyskano odpowiedzi ze strony MON, w dniu 7 lipca 2016 r. zostało zorganizowane posiedzenie ZN. Przedstawiciel IU poinformował o aktualnym stanie uzgodnień w resorcie Obrony Narodowej dotyczących dokumentów opracowanych w ramach I etapu projektu. Ponadto przekazał informację, że w związku z brakiem opinii o dokumentach wykonanych

⁹⁸ Poziom Gotowości Technologii – dopisek kontrolerów.

⁹⁹ Zespołu Nadzorującego projekt NKTO. ZNP został powołany przez Dyrektora NCBiR. W skład ZNP weszli przedstawiciele: NCBiR (przewodnicząca), IU (ekspert wiodący), Zarządu Wojsk Aeromobilnych i Zmotoryzowanych Dowództwa Generalnego Rodzaju Sił Zbrojnych, Zarządu Planowania Operacyjnego – P3.

w I etapie, w resorcie ON odbyło się na ten temat robocze spotkanie w dniu 28 października 2015 r. u Sekretarza Stanu w MON. Notatka ze spotkania zawierająca zalecane działania została w dniu 9 listopada 2015 r. zaakceptowana przez Ministra Obrony Narodowej i rozesłana do zainteresowanych stron w MON. Dokument zawierał propozycje dalszych działań dotyczących projektu NKTO. Jednak dokumenty, o których mowa powyżej nie zostały przesłane do NCBiR. Na podstawie opinii ZN, w związku z brakiem zatwierdzenia WZTT, nie było podstaw do wznowienia finansowania projektu ze środków NCBiR. Dalsze działania ZN miały być uzależnione od decyzji, które zostaną podjęte w MON. (...)

Rozliczenie pierwszego etapu realizacji projektu przez NCBiR i podjęcie decyzji o możliwości finansowania następnych etapów projektu nastąpi niezwłocznie po otrzymaniu oceny dokumentów wynikowych tego etapu tj. projektu WZTT, SW oraz ZTT od przedstawicieli MON zasiadających w ZN lub bezpośrednio od wyznaczonego koordynatora w MON.

NCBiR, pomimo wystosowania pisma bezpośrednio do ścisłego kierownictwa MON, do dnia dzisiejszego nie uzyskał oficjalnych informacji, dlatego jeszcze nie został zakończony powyższy proces w MON oraz dlatego trwa on tak długi czas. Ze względu na podstawowe znaczenie dokumentów wynikowych tego etapu na finalny oczekiwany kształt i parametry taktyczno-techniczne końcowego produktu projektu, podjęcie decyzji przez NCBiR o rozliczeniu etapu, bez opinii przedstawicieli MON (przyszłego potencjalnego użytkownika końcowego), w tym przypadku obarczone byłoby bardzo dużym ryzykiem, że produkt końcowy nie spełni oczekiwań użytkownika”.

(dowód: akta kontroli str. 1742-1743, 1751, 1766-1771)

W sprawie niedokonania oceny, nieprzeprowadzenia procesu uzgodnień i nie zatwierdzenia przesłanych do IU dokumentów opracowanych w wyniku realizacji etapu I projektu NKTO Szef IU wyjaśnił, że: po otrzymaniu z NCBiR projektów SW, WZTT i ZTT, IU „niezwłocznie uruchomił procedurę ich oceny. Mając na uwadze zapisy Decyzji Nr 72/MON (pkt 6 załącznika nr 3), ww. dokumenty (...) przesłano¹⁰⁰ do upoważnionych instytucji MON, celem wyrażenia opinii, zgłoszenia ewentualnych uwag i propozycji. Przedmiotowe uwagi/propozycje (...) miały posłużyć do ukierunkowania Wykonawcy w zakresie oczekiwań resortu obrony narodowej (RON) dotyczących dalszej realizacji projektu NKTO, następnie opracowania, uzgodnienia i zatwierdzenia przez IU stosownych dokumentów (...).

Jednakże uruchomiony przez IU, jako Koordynatora, proces oceny ww. projektów dokumentów nie został do dnia dzisiejszego zakończony¹⁰¹, ze względu na stanowisko Zarządu Planowania Użycia SZ i Szkolenia – P3/P7 Sztabu Generalnego WP, jako istotnej z punktu procesu pozyskiwania NKTO instytucji MON upoważnionej do oceny ww. dokumentów (wyrażone w piśmie nr P3/P7/2537/15 z dnia 14.09.2015 r.), w którym oświadczono, że Zarząd P3/P7 nie będzie zajmował merytorycznego stanowiska w sprawach związanych z realizacją przedmiotowego projektu, gdyż realizacja projektu nie wynika bezpośrednio z zapisów zawartych w Wymaganiach Operacyjnych SZ RP.

W związku z takim stanowiskiem Zarządu P3/P7 Inspektorat Uzbrojenia podjął działania mające na celu wszczęcie procesu decyzyjnego w RON skutkującego wypracowaniem w MON decyzji o zasadności kontynuacji projektu NKTO w NCBiR. Skutkowało one decyzją Ministra Obrony Narodowej nakazującą kontynuację projektu i opracowanie przez SG WP Wymagań Operacyjnych. Proces ich opracowywania trwa do chwili obecnej. Po zatwierdzeniu przez Szefa SG WP WO

¹⁰⁰ Za pismem nr 10528/15 z 08.09.2015 r.

¹⁰¹ Tj. do 8 grudnia 2017 r. (data pisma IU) – dopisek kontrolerów NIK.

na NKTO IU podjęcie działania związane z uruchomieniem wstrzymanego projektu.”

(dowód: akta kontroli str. 1819)

2.14.

W kosztorysie projektu we wniosku o finansowanie wykonania projektu NKTO określono zaplanowane (według rodzaju kosztów przyjętych w kosztorysie projektu dla konkursu nr 4/2013) koszty realizacji projektu przez podmioty wchodzące w skład konsorcjum w kwocie łącznej 56 885 891,00 zł, w tym: koszty W¹⁰² wyniosły 13 402 606,00 zł, koszty A¹⁰³ – 403 643,00 zł, koszty G¹⁰⁴ – 78 423,00 tys. zł, koszty E¹⁰⁵ – 1 830 000,00 zł, koszty Op¹⁰⁶ – 36 337 640,00 zł i koszty O¹⁰⁷ – 4 833 579,00 zł. Przewidywano w tym kosztorysie pełne dofinansowanie realizacji projektu NKTO ze środków NCBiR, przy zerowym udziale kosztów własnych uczestników konsorcjum na realizację projektu NKTO.

W wyniku mających miejsce w dniu 2 grudnia 2013 r. negocjacji wysokości dofinansowania przez NCBiR realizacji projektu NKTO, przeprowadzonych pomiędzy przedstawicielami NCBiR, Ministerstwa Obrony Narodowej (w tym Inspektoratu Uzbrojenia) oraz Konsorcjum realizującego projekt NKTO, nastąpiło obniżenie dofinansowania przez NCBiR realizacji projektu NKTO o kwotę 11 535 891,00 zł, tj. o 20,28%.

Kosztorys projektu, stanowiący załącznik nr 3 do umowy o wykonanie projektu NKTO, określał już koszty realizacji projektu NKTO na kwotę łączną 55 550 000,00 zł, przy czym dofinansowanie przez NCBiR określono na kwotę 45 350 000,00 zł i wprowadzono udział własny poszczególnych uczestników Konsorcjum¹⁰⁸ w wysokości łącznej 10 200 000,00 zł, tj. 18,36% wartości realizacji całości projektu. Udział poszczególnych rodzajów kosztów w całości realizacji projektu NKTO według kosztorysu projektu wynosił odpowiednio: koszty W - 17 227 879,00 zł, koszty A – 522 906,00 zł, koszty G¹⁰⁹ – 163 735,00 tys. zł, koszty E – 330 000,00 zł, koszty Op – 32 700 240,00 zł i koszty O – 4 605 240,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 289, 292-293, 358)

Jedynymi, faktycznie poniesionymi kosztami przy realizacji projektu NKTO były wydatki poniesione przez WITPIS na realizację etapu nr 1, tj. na opracowanie SW, Projektu WZTT i Projektu ZTT. Były one zgodne z kosztorysem projektu określonym w załącznikach nr 2 i nr 3 do umowy o wykonanie projektu NKTO. Według kosztorysu, całkowity koszt etapu nr 1 określono na kwotę 670 000,00 zł, natomiast koszt faktycznej realizacji zadań w ramach tego etapu wyniosła 652 373,76 zł, tj. 97,37% zaplanowanych kosztów. W rozbiciu na rodzaje, kwoty planowanych i zrealizowanych kosztów wynosiły odpowiednio: koszty W – 451 000,00 zł i 450 978,25 zł, koszty E – 110 000,00 zł i 93 500,00 zł, koszty Op – 10 000,00 zł i 11 500,00 zł oraz koszty O – 99 000,00 zł i 96 395,51 zł.

¹⁰² Koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy.

¹⁰³ Koszty aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń służących celom badawczym.

¹⁰⁴ Koszty gruntów i budynków, w zakresie i prze za okres w jakim są używane do realizacji projektu.

¹⁰⁵ Koszty usług badawczych, koszty podwykonawstwa.

¹⁰⁶ Inne koszty operacyjne.

¹⁰⁷ Dodatkowe koszty ogólne.

¹⁰⁸ Udział własny poszczególnych członków Konsorcjum określono dla każdego z 24 zadań, wchodzących w zakres sześciu etapów realizacji projektu NKTO.

W harmonogramie wykonania projektu, stanowiącym załącznik nr 2 do wniosku o realizację projektu NKTO, koszt etapu nr 1 określono na 305 000,00 zł i obejmował on wykonanie tylko projektów SW I WZTT (bez ZTT).

(dowód: akta kontroli str. 287-289, 355-357, 1046, 731-866)

2.15.

Kwota wynagrodzeń wypłacona w ramach realizacji etapu nr 1 projektu NKTO wyniosła ogółem 544 478,25 zł, w tym 450 978,25 zł zostało wypłacone pracownikom WITPiS a 93 500,00 zł¹¹⁰ - osobom nie będącym pracownikami podmiotów należących do Konsorcjum na podstawie umowy o dzieło¹¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 731-732, 789-798, 1046)

Na kwotę 450 978,25 zł złożyły się koszty wynagrodzeń wypłaconych na podstawie:

- umów o pracę¹¹² i premii zadaniowych¹¹³ – ogółem 385 578,25 zł¹¹⁴,
- umowy zlecenia nr 07/z/2014 z 2 stycznia 2014 zawartej pomiędzy WITPiS a wykonawcą, który zobowiązał się wykonać w 2014 r. prace związane z kierowaniem projektem NKTO – 38 400,00 zł,
- umowy o dzieło nr 03/z/2014 z 17 stycznia 2014 r. zawartej pomiędzy WITPiS a wykonawcą, który zobowiązał się „zrealizować dzieło: 1) Analiza możliwości dostępnych rozwiązań w zakresie diagnostyki pojazdów, 2) Sugestie i zalecenia w zakresie wyposażenia przyszłego pojazdu w kwestii diagnostyki oraz do systemu eksploatacji” – 27 000,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 731, 733-760, 774-778)

Członkowie Zespołu Ekspertów na mocy umowy o dzieło wykonali opracowania przewidziane w harmonogramie wykonania projektu NKTO¹¹⁵ w etapie nr 1 (zad. 1): „Projekt Studium Wykonalności Kołowego Transportera Opancerzonego 8x8”, „Projekt Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych Kołowego Transportera Opancerzonego 8x8”, „Projekt Studium Wykonalności dla wersji 6x6” i „Projekt Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych dla wersji 6x6”. Członkowie Zespołu Ekspertów nie byli wyszczególnieni w załączniku G6 „Zasoby ludzkie zaangażowane w realizację projektu” do wniosku o finansowanie projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 248, 268, 789-798)

Zgodnie z § 1 ust. 3 i 4 umowy Konsorcjum strony umowy zgodnie oświadczyły, że posiadają niezbędną wiedzę i doświadczenie zawodowe oraz odpowiedni know-how niezbędny do osiągnięcia celu projektu oraz zobowiązały się do zaangażowania w pracach swoich zasobów ludzkich i rzeczowych w zakresie umożliwiającym wspólną realizację celu projektu.

(dowód: akta kontroli str. 116)

¹¹⁰ W specyfikacji dokumentów potwierdzających poniesione koszty kwota ta została zakwalifikowana do kategorii E – koszty usług badawczych.

¹¹¹ Nr 04/z/2014 z 17 stycznia 2014 r., zawarta pomiędzy WITPiS a Zespołem Ekspertów, do umowy zawarto aneks nr 1 z 27 lutego 2014 r.

¹¹² 374 801,65 zł.

¹¹³ 10 776,60 zł.

¹¹⁴ W ramach zad. nr 1 koszty w wysokości 214 879,98 zł, w tym: 168 679,98 zł na podstawie umów o prace i przyznanych nagród i premii zadaniowych, 27 000,00 zł na podstawie umowy o dzieło i 19 200,00 zł na podstawie umowy zlecenia; w ramach zad. nr 2 koszty w wysokości 236 098,27 zł w tym: 216 898,27 zł na podstawie umów o prace i przyznanych nagród i premii zadaniowych i 19 200,00 zł na podstawie umowy zlecenia.

¹¹⁵ Będącym załącznikiem nr 2 do umowy o finansowanie i wykonanie projektu NKTO.

W sprawie zlecenia wykonania zad. etapu nr 1 projektu NKTO osobom trzecim, nie będącym pracownikami podmiotów Konsorcjum, Zarząd Spółki wyjaśnił: „(...) Zlecenie wykonania ww. opracowań było przewidziane w umowie o finansowanie projektu w ramach pozycji E. W ramach kategorii „Ekspertyzy” (E) kwalifikowane są koszty zakupu usług eksperckich oraz doradczych świadczonych przez brokera technologii doraźnie, na podstawie faktury wystawionej przez osobę prawną lub osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą; w uzasadnionych przypadkach także na podstawie umowy cywilno-prawnej (umowa o dzieło, umowa zlecenia, kontrakt menadżerski). Konieczność zlecenia prac wynikała z bardzo krótkiego czasu, jaki harmonogram projektu przewidywał na realizację Etapu nr 1¹¹⁶ oraz ze znaczenia opracowywanych projektów dokumentów dla całości projektu, stanowiących podstawę jego wykonania ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa, jakie musi zapewniać opracowywany pojazd NKTO. Jednocześnie wskazujemy, że umowy z ww. osobami nie były zawierane przez Spółkę, a przez WITPiS, który był odpowiedzialny za realizację Etapu I projektu”.

(dowód: akta kontroli str. 1099, 1102)

W kosztorysie projektu NKTO, stanowiącym załącznik nr 3 do umowy o wykonanie projektu, w kategorii E kosztów kwalifikowalnych przewidziano w etapie nr 1 koszty w wysokości 110 000,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 358)

Zespół Ekspertów otrzymał za wykonanie opracowań: „Projektu Studium Wykonalności Kołowego Transportera Opancerzonego 8x8”, „Projektu Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych Kołowego Transportera Opancerzonego 8x8”, „Projektu Studium Wykonalności dla wersji 6x6” i „Projektu Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych dla wersji 6x6” ogółem 93 500,00 zł brutto. Zgodnie z § 6 ust. 1 umowy Nr 04/z/2014 z 17 stycznia 2014 r., zawartej pomiędzy WITPiS a Zespołem Ekspertów, praca nad ww. opracowaniami miała być wykonywana poza terenem WITPiS. Jednocześnie pracownikom WITPiS wypłacono w ramach realizacji zad. 1 (projekt Studium Wykonalności i projekt Wstępnych Założeń Taktyczno-Technicznych) etapu nr 1 projektu NKTO ogółem kwotę 168 679,98 zł¹¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 731, 790)

W sprawie wypłacenia wynagrodzeń zarówno pracownikom WITPiS, jak i osobom trzecim (na podstawie umowy o dzieło) za wykonanie opracowań będących przedmiotem zad. nr 1 etapu nr 1 projektu NKTO, Zarząd Spółki wyjaśnił: „Pracownicy WITPiS pracowali niezależnie od Zespołu Ekspertów nad dokumentami: Projekt Studium Wykonalności, Projekt WZTT oraz Projekt ZTT. Wykorzystano zgodnie z ideą benchmarkingu analizę porównawczą. Dwa zespoły pracowały niezależnie nad tym samym zagadnieniem. Umożliwiło to opracowanie pracownikom WITPiS ostatecznych treści dokumentów osiągając przy tym: krótszy czas niż np. IU MON (12-18 miesięcy), jakość i walidację określonych wymagań na podstawie uzyskanej znacznie szerszej wiedzy”.

(dowód: akta kontroli str. 1100-1101, 1103-1104)

¹¹⁶ Zad. nr 1 Etapu I miało być zrealizowane wg harmonogramu projektu NKTO w ciągu 3 miesięcy od rozpoczęcia realizacji projektu – dopisek kontrolerów NIK.

¹¹⁷ Pracownicy WITPiS, na podstawie list płac otrzymali za wykonanie zad. 1 Etapu I wynagrodzenia w łącznych kwotach: 59 690,47 zł (zestawienie list płac za styczeń 2014 r. – na podstawie umowy o pracę), 83 823,19 zł (zestawienie list płac za luty 2014 r. – na podstawie umowy o pracę), 19 658,28 zł (zestawienie list płac za marzec 2014 r., część I – na podstawie umowy o pracę) oraz 5 508,04 zł – w ramach premii zadaniowych.

Pracownikom WITPiS wypłacono - ze środków publicznych przekazanych przez NCBiR na realizację etapu nr 1 projektu NKTO - premie zadaniowe w kwocie ogółem 10 766,60 zł, w tym 5 508,04 zł za wykonanie zad. nr 1 i 5 268,56 zł za zad. nr 2.

(dowód: akta kontroli str. 1704)

We wnioskach o przyznanie premii zadaniowej składanych do Dyrektora WITPiS podano uzasadnienie dla wypłacenia premii: „*Za dodatkowe obciążenia związane z realizacją zadań badawczych i analitycznych w projekcie badawczym – opracowanie WZTT i ZTT*”. We wnioskach potwierdzono wykonanie prac objętych premią zadaniową.

(dowód: akta kontroli str. 1700, 1702- 1703, 1724-1734)

Koszty zarządzania projektem NKTO zaliczono do kategorii „W” – wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 731)

Ogółem koszty zarządzania projektem NKTO, poniesione w okresie od 23 grudnia 2013 r. do 5 grudnia 2017 r. wyniosły 46 838,35 zł, w tym poniesione na podstawie:

- 1) umowy zlecenia nr 07/z/2014 z 2 stycznia 2014 zawartej pomiędzy WITPiS a wykonawcą, który zobowiązał się wykonać w 2014 r. prace związane z kierowaniem projektem NKTO oraz prowadzeniem prac badawczych – 38,4 tys. zł,
- 2) umowy o pracę: 8,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 731, 753-757, 1875-1876)

W zał. nr 2 do ww. umowy zlecenia wymienione zostały obowiązki kierownika projektu NKTO:

- utrzymywanie regularnego kontaktu z kierownikami wydzielonych zadań,
- realizacja projektu zgodnie z umową i warunkami konkursu oraz obowiązującymi przepisami,
- kierowanie zespołem projektowym, w tym monitorowanie partnerów Konsorcjum,
- nadzór nad przygotowaniem raportów i składaniem ich, zgodnie z umową zawartą z instytucją finansującą,
- udzielanie wyjaśnień organom prowadzącym kontrolę i audyty zarówno na etapie realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu,
- nadzór nad gromadzeniem i przechowywaniem dokumentów,
- reprezentowanie Konsorcjum w zakresie ustaleń i uzgodnień.

(dowód: akta kontroli str. 760)

Z dniem 13 czerwca 2017 r. osoba będąca kierownikiem projektu zrezygnowała z funkcji kierowania projektem NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 641)

2.16.

W załączniku H1 do wniosku o finansowanie projektu NKTO zamieszczono, w rozbiciu na poszczególne etapy, punkty: *uzasadnienie kosztów realizacji poszczególnych etapów w rozbiciu na kategorie*, w tym kosztów aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń służących celom badawczym. W poszczególnych etapach realizacji projektu NKTO, określano koszty aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń służących celom badawczym poprzez możliwy jej zakup finansowany w 100%, amortyzację lub odpłatne jej wykorzystanie. Przykładowo dla realizacji przez WITPiS etapu nr 2 przewidziano zakup systemu do pomiaru gęstości zapylenia oraz systemu czujników siły. Nie uzasadniano merytorycznie potrzeby ich zakupu. Do możliwych kosztów aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń

służących celom badawczym przyjmowano także amortyzację tych urządzeń, naliczaną proporcjonalnie do czasu przewidzianego dla zrealizowania zadań projektu przez komórki organizacyjne konsorcjantów a także odpłatne korzystanie. Podczas realizacji etapu nr 1, nie dokonano żadnych zakupów aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń służących celom badawczym - w punkcie A załącznika H1, przy uzasadnieniu zakupu wymienionych wyżej urządzeń zapisano – *nie dotyczy*.

(dowód: akta kontroli str. 268-279, 358, 1933)

2.17.

Konkurs 4/2013 nie miał wyspecyfikowanych kosztów pośrednich, tylko ogólne, które zostały opisane w pkt 2.19 niniejszego wystąpienia. Pojęcia kosztów pośrednich i ogólnych stosowano zamiennie w dokumentach rozliczeniowych WITPiS.

(dowód: akta kontroli str. 268-279, 1933)

2.18.

W punktach E załącznika H1 do wniosku o finansowanie projektu NKTO zamieszczono w rozbiciu na poszczególne etapy, uzasadnienie zakupu usług badawczych wykonanych na podstawie umowy, wiedzy technicznej i patentów zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji uzyskanych od osób trzecich na warunkach rynkowych, oraz usług doradczych i usług równorzędnych wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby realizacji projektu objętego finansowaniem. Zapisano m.in., że przewiduje się zaangażowanie usług eksperckich z zakresów wysokich technologii, by uzyskać maksymalne zaangażowanie wysokich i przyszłościowych technologii oraz że przewiduje się udział ekspertów z ośrodków naukowych, firm doradczych, wyższych uczelni krajowych. Przewidziano konieczność zakupu licencji zagranicznych w koncernach zbrojeniowych na systemy niedostępne w kraju.

(dowód: akta kontroli str. 268-279)

Konieczność poniesienia innych kosztów operacyjnych w tym kosztów nabycia i zużycia materiałów, środków eksploatacyjnych i podobnych produktów ponoszonych bezpośrednio w związku z realizacją projektu uzasadniano w odniesieniu do potrzeb realizacji poszczególnych etapów projektu dla wszystkich

konsorcjantów, niezbędnością zakupów materiałów dla realizacji zadań¹¹⁸, kosztami napraw i usług serwisowych, transportu, szkoleń, delegacji oraz promocji.

(dowód: akta kontroli str. 268-279, 1933)

2.19.

W części O załącznika H1, w uzasadnieniu kosztów ogólnych realizacji poszczególnych etapów projektu NKTO zapisano, że przyjęto koszty ogólne na poziomie zgodnym z Regulaminem konkursu dla poszczególnych członków Konsorcjum. Określono procentowe poziomy tych kosztów, w odniesieniu do pozostałych kwalifikowalnych, w tym dla przedsiębiorstw do 8% i dla instytutów badawczych (WITPiS) - do 15%. W trakcie realizacji etapu nr 1 jedynym konsorcjantem który poniósł koszty związane z realizacją projektu NKTO był WITPiS. W dokumentach rozliczeniowych etapu nr 1 określono ich wielkość na 17,338% pozostałych kosztów kwalifikowanych.

(dowód: akta kontroli str. 268-279, 1933)

¹¹⁸ Przykładowo dla etapu nr 2 przewidywano zakup stali panczernej

2.20.

W realizacji projektu NKTO wystąpiło odstępstwo od harmonogramu wykonania projektu w zakresie terminu realizacji projektu z powodu niezatwierdzenia efektów i nierozliczenia przez NCBiR realizacji etapu nr 1, który powinien zakończyć się 4 miesiące od podpisania umowy, tj. do 23 kwietnia 2014 r. Opóźnienie w realizacji projektu wynosiło na dzień 22 grudnia 2017 r. 44 miesiące. Dopuszczone zapisami § 10 pkt 4 ppkt 2 umowy o finansowanie i realizację projektu NKTO przesunięcie terminu realizacji poszczególnych etapów wynosiło cztery miesiące, przy niezmienionym terminie zakończenia realizacji całego projektu wynoszącym 60 miesięcy od podpisania umowy tj. do 22 grudnia 2018 r.

Nastąpiło także przekroczenie przez WITPIS o 1,5 tys. zł kosztów operacyjnych realizacji etapu nr 1 założonych na kwotę 10 tys. zł w kosztorysie stanowiącym załącznik nr 3 do umowy o finansowanie i realizację projektu NKTO. Powyższe było dopuszczalne zgodnie z zapisami § 10 pkt 4 ppkt 1 umowy o finansowanie i realizację projektu NKTO, na podstawie których przesunięcie pomiędzy poszczególnymi kategoriami kosztów o +/- 15% nie stanowiło zmiany warunków umowy. Założony w kosztorysie całkowity koszt realizacji przez WITPIS etapu nr 1 nie został przekroczony.

(dowód: akta kontroli str. 310, 355-358, 1933-1934)

2.21.

WITPIS, będący wykonawcą etapu nr 1 realizacji projektu NKTO, dostarczył do NCBiR w dniu 5 czerwca 2014 r. raport z zakończenia etapu nr 1. Zgodnie z § 8 pkt 3 umowy o wykonanie projektu NKTO, raporty z zakończenia etapu powinny być składane do NCBiR nie później niż 21 dni po terminie zakończenia danego etapu. Zakończenie etapu nr 1 powinno nastąpić po czterech miesiącach jego realizacji, tj. 22 kwietnia 2014 r. Dostarczenie raportu do NCBiR powinno mieć miejsce do dnia 13 maja 2014 r. Stąd opóźnienie w dostarczeniu raportu wyniosło 23 dni.

Zarząd Spółki wyjaśnił, że: *Wynikiem realizacji etapu nr 1 projektu NKTO było opracowanie projektów następujących dokumentów: WZTT, SW oraz ZTT. Wstępne Założenia Taktyczno-Techniczne oraz Studium Wykonalności zostały wykonane i przesłane przez WITPIS w dniu 08 kwietnia 2014 r. do Inspektoratu Uzbrojenia, zgodnie z regulaminem konkursu nr 4 i zapisami decyzji 72/MON. Niestety, Wykonawca nie otrzymał żadnych informacji, komentarzy czy propozycji korekty ze strony IU dotyczących przesłanych dokumentów. W dniu 05.05.2014 r. dla wypełnienia zadania 2, dosłany został dokument oparty w dużej mierze na poprzedniej dokumentacji, tj. projekt Założeń Taktyczno-Technicznych, a jednocześnie w dniu 06.05.2014 r. do NCBiR wysłany został komplet powyższych dokumentów. Wykonawca zrealizował zadania 1 i 2 pierwszego etapu pozostając w oczekiwaniu, bezpośrednio na zatwierdzenie/uzgodnienie przez IU przesłanych dokumentów, ewentualnie na propozycję zmian korekt, które po wprowadzeniu pozwolą na ich zatwierdzenie. Jednak, ze względu na dalszy brak informacji w przedmiotowym temacie, Wykonawca po miesiącu w dniu 05.06.2014 r. dostarczył do NCBiR raport z zakończenia pierwszego etapu, a następnie pismem z dnia 15.07.2014 r. poinformował NCBiR o wydłużeniu jego realizacji o 4 miesiące. Możliwość przesunięcia terminów zakończenia poszczególnych etapów o maksymalnie 4 miesiące, przy niezmienionym terminie zakończenia projektu, bez zmiany warunków jego realizacji wynika z zapisów § 10 pkt 4 ppkt 2 Umowy.*

(dowód: akta kontroli str. , 309, 355, 502-515, 1036, 1171)

Zastępca Dyrektora NCBiR potwierdził brak zaopiniowania przez ekspertów MON opracowanych w ramach realizacji etapu nr 1 dokumentów tj. WZTT, SW i ZTT, co faktycznie wstrzymało realizację projektu NKTO.

(dowód: akta kontroli str. 1737-1743)

Ustalone
nieprawidłowości

1. Spółka środki w kwocie 811 356,46 zł, pochodzące z zaliczki przekazanej przez NCBiR na realizację projektu NKTO wykorzystywała, w okresie od 10 czerwca 2014 r. do 13 października 2017 r., do finansowania swojej bieżącej działalności, bowiem środki te nie znajdowały się na rachunku bankowym dedykowanym dla przedmiotowej dotacji¹¹⁹, tylko przekazane zostały na rachunek bieżący Spółki, a stan salda tego konta wynosił poniżej 811 356, 46 zł - na koniec następujących miesięcy:
 - czerwca, lipca, sierpnia, października i listopada 2014 r.,
 - stycznia, lutego, września i listopada 2015 r.,
 - stycznia, lutego, marca, kwietnia, czerwca, lipca, sierpnia i września 2016 r.,
 - lutego, maja, lipca, sierpnia i września 2017 r.

Tym samym doszło do czasowego wykorzystania środków pochodzących z dotacji na bieżącą działalność Spółki, w tym m.in. na działalność inwestycyjną. Dopiero w trakcie kontroli NIK, środki pochodzące z dotacji przekazano na rachunek dedykowany dla środków finansowych przeznaczonych na realizację projektu NKTO. Ponadto o przekazaniu środków w czerwcu 2014 r. z rachunku dedykowanego dla dotacji na rachunek bieżący, czyli *de facto* kolejnej zmianie rachunku bankowego, Spółka nie poinformowała NCBiR, do czego była zobligowana na podstawie § 6 pkt 12 umowy o dofinansowanie projektu NKTO. Zgodnie z § 7 ust. 5 umowy o wykonanie i finansowanie NKTO, finansowanie wydatkowane na cele inne niż określone w Umowie spowoduje uznanie takich kosztów za niekwalifikowane.

Zarząd Spółki wyjaśnił, że zgodnie z przyjętą polityką gospodarowania środkami finansowymi Spółka lokuje środki finansowe zgromadzone na rachunku bieżącym, m.in. na lokatach terminowych oraz lokatach typu overnight. Również w okresie od 10 czerwca 2014 r. do 13 października 2017 r. Spółka zakładała lokaty, m.in. typu overnight, ze środków znajdujących się na rachunku bieżącym, w tym środków w kwocie 811.356,46 zł, pochodzących z zaliczki przekazanej przez NCBiR na realizację projektu pn. Nowy kołowy transporter opancerzony. *Zatem w okresie od 10 czerwca 2014 r. do 13 października 2017 r. środki w kwocie 811.356,46 zł pochodzące z zaliczki przekazanej przez NCBiR znajdowały się na rachunku bieżącym, a w związku z faktem, że zakładane były lokaty stan konta prezentowany jest na rachunku lokat 133-17 (rachunek lokat BGK).*

NIK nie podziela złożonych wyjaśnień, bowiem zauważyć należy, że środki finansowe zostały udzielone na konkretny cel i nie było dopuszczalne choćby chwilowe ich użycie na inny cel, niż określony w umowie o dofinansowanie. Ponoszenie kosztów (także czasowe) na cele inne niż związane z projektem NKTO (na bieżącą działalność Spółki) nie spełniało wymagań określonych w § 7 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 5 ww. umowy.

(dowód: akta kontroli str. 1180-1187)

¹¹⁹ O którym Spółka poinformowała NCBiR pismem z dnia 22 stycznia 2014 r.

2. Spółka nie przekazała niezwłocznie środków pochodzących z zaliczki członkom Konsorcjum, co było niezgodne z § 6 pkt 3 umowy o wykonanie projektu NKTO.

Zgodnie z § 6 pkt 3 tej umowy Spółka zobowiązana była do niezwłocznego przekazania współwykonawcom środków finansowych zgodnie z Kosztorysem Projektu, Harmonogramem płatności Projektu oraz Harmonogramem wykonania Projektu. Zwłoka w przekazaniu otrzymanych środków poszczególnym konsorcjantom¹²⁰ wyniosła 165 dni.

Zarząd Spółki wyjaśnił, że w pierwszej kolejności przekazano środki dla WITPIS w celu realizacji etapu nr 1, natomiast uzgodnienie podziału pozostałej kwoty I transzy zaliczki na realizację etapu nr 2 nastąpiło na posiedzeniu Komitetu Koordynacyjnego w dniu 29 maja 2014 r. W notatce z posiedzenia Komitetu Koordynacyjnego realizującego projekt NKTO z 29 maja 2014 r. zapisano, że uzgodniono zasadę rozliczenia pozostałej części pierwszej zaliczki oraz obowiązek rozliczania miesięcznego z wydatkowania przekazanych środków dla konsorcjantów celem ubiegania się o drugą zaliczkę na 2014 r. z NCBiR.

NIK nie podziela złożonych wyjaśnień, zauważając, że Spółka winna przekazać należną część zaliczki konsorcjantom niezwłocznie, po jej otrzymaniu.

(dowód: akta kontroli str. 1010-1019, 1091-1094, 1792-1795, 1812-1813)

3. Przypisane poziomy gotowości technologii do poszczególnych zadań wymienionych w harmonogramie wykonania projektu NKTO będącym załącznikiem nr 2 do wniosku NKTO DOBR-BIO4/021/13355/2013 oraz w harmonogramie będącym załącznikiem nr 2 do umowy nr DOBR-BIO4/021/13355/2013 na finansowanie i realizację NKTO nie były zgodne z poziomami gotowości technologii wymienionymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 stycznia 2011 r. w sprawie sposobu zarządzania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizacją badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa¹²¹, i tak:
 - poziom IV w przedmiotowym rozporządzeniu oznacza, że zweryfikowano komponenty technologii lub podstawowe jej podsystemy w warunkach laboratoryjnych, tj. zintegrowano *ad hoc* modele w laboratorium, podczas gdy w harmonogramach przypisane temu poziomowi zadania obejmowały opracowanie projektu SW oraz WZTT a także projektu ZTT,
 - poziom V oznacza w rozporządzeniu zweryfikowanie komponentów lub podstawowych podsystemów technologii w środowisku zbliżonym do rzeczywistego, podczas gdy w harmonogramach przypisane temu poziomowi zadania obejmowały opracowanie projektu koncepcyjnego, dokumentacji konstrukcyjnej modelu NKTO, wykonanie samego modelu oraz sprawdzenie podstawowych wymagań,

¹²⁰ Za wyjątkiem WITPIS, gdzie środki te przekazano po 35 dniach.

¹²¹ Dz. U. Nr 18, poz. 91.

- poziom VI oznacza w rozporządzeniu dokonanie demonstracji prototypu lub modelu systemu albo podsystemu technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych (oznacza to, że przebadano reprezentatywny model lub prototyp systemu, który jest znacznie bardziej zaawansowany od badanego na poziomie V, w warunkach zbliżonych do rzeczywistych), podczas gdy w harmonogramach przypisane temu poziomowi zadania obejmowały wykonania prototypu NKTO i jego uruchomienie,
- poziom VII oznacza, że dokonano demonstracji prototypu technologii w warunkach operacyjnych, podczas gdy w harmonogramach przypisane temu poziomowi zadanie obejmowało opracowanie programu badań kwalifikacyjnych.

Zarząd Spółki wyjaśnił, że określenie początkowego IV poziomu nastąpiło na podstawie *aktualnego stanu wiedzy o rozwoju komponentów niezbędnych do budowy poszczególnych prototypów*. W WZTT, ZTT i SW zweryfikowano komponenty technologii i uzyskano ogóle parametry systemu docelowego. *Nie było to wykonane w warunkach laboratoryjnych, a na drodze teoretycznej z uwagi na specyfikę obiektu*. Przyjęto wykonanie modelu materialnego NKTO jak i jego modelu 3D, który miał zostać poddany badaniom przy użyciu specjalistycznego oprogramowania, jako zintegrowanie podstawowych komponentów technologii i przetestowanie w symulowanych warunkach (V PGT). *Wykonanie prototypów podstawowych systemów, ich integracja w prototyp NKTO i związane z jego uruchomieniem próby funkcjonalne stanowią podstawę do określenia tego etapu jako VI PGT. Na VII poziomie gotowości technologicznej wymagane jest zademonstrowanie, że rozwijana technologia jest możliwa do zastosowania w warunkach operacyjnych, dlatego też projekt przewidywał opracowanie pełnego programu badań kwalifikacyjnych wraz z metodykami. Uzgodnienie tego dokumentu jest warunkiem koniecznym do przejścia do VIII PGT, w którym przeprowadzane są badania kwalifikacyjne potwierdzające osiągnięcie docelowego poziomu technologii oraz spełnienie założeń projektowych*".

NIK nie podziela złożonych wyjaśnień, bowiem poziomy te należało określić w odniesieniu do prac nad tym konkretnym projektem i zgodnie z ww. rozporządzeniem.

(dowód: akta kontroli str. 303-305, 355-357, 1685-1689)

4. W załączniku H1 do wniosku o finansowanie projektu NKTO, w punkcie H2 dotyczącym uzasadnienia kosztów realizacji poszczególnych etapów w podpunkcie A dla etapów nr 2, 3, 4, 5 i 6 nie uzasadniano poniesienia kosztów zakupu, amortyzacji bądź odpłatnego korzystania z aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń służących celom badawczym, pomimo że potrzeba takiego uzasadnienia wynika z zapisów *załącznika Nr 9 do regulaminu konkursu Nr 4/2013*.

Zarząd Spółki, powołując się na wyjaśnienia Kierownika Projektu stwierdził, że *„Wskazanie konieczności jej zakupu, jako niezbędnej dla realizacji projektu, uznano jako wystarczające, dlatego brak jest merytorycznego uzasadnienia zakupu aparatury naukowo badawczej”*.

NIK nie podziela powyższego wyjaśnienia, ponieważ zgodnie z pkt H2 wzoru wniosku o finansowanie projektu, stanowiącego załącznik Nr 3 do regulaminu konkursu Nr 4/2013, wnioskodawca był zobowiązany do uzasadnienia merytorycznego przewidywanych kosztów.

(dowód: akta kontroli str. 268-279, 1132, 1135)

5. Spółka jako lider konsorcjum rozliczyła i zaakceptowała rozliczenie procentowych poziomów kosztów ogólnych (pośrednich)¹²² wskazane przez WITPIS. W dokumentach rozliczeniowych etapu nr 1 określono je na 17,338% pozostałych kosztów kwalifikowanych, podczas gdy w załączniku H1 do wniosku o finansowanie projektu NKTO, w uzasadnieniu kosztów ogólnych realizacji poszczególnych etapów projektu NKTO zapisano, że przyjęto koszty ogólne na poziomie zgodnym z Regulaminem konkursu, zgodnie z którym wskaźnik ten powinien wynosić do 15% dla uczelni prywatnych i instytutów badawczych, natomiast do 20% dla uczelni państwowych i instytutów naukowych PAN. Zgodnie z § 4 pkt 4 i 6 umowy o dofinansowanie projektu NKTO, to Spółka jako lider konsorcjum odpowiadała za prawidłową realizację umowy.

W ten sposób wyliczono koszty ogólne w związku z realizacją etapu nr 1 w zależności od pozostałych kosztów kwalifikowanych obejmujących koszty wynagrodzeń, kosztów operacyjnych i usług badawczych w wysokości:

- za miesiąc styczeń 2014 r.- $17,338\% \times 59\,855,27 \text{ zł} = 10\,377,71 \text{ zł}$ (zamiast $15\% \times 59\,855,27 = 8\,978,29 \text{ zł}$, stąd różnica w kwocie $1\,399,42 \text{ zł}$);

- za miesiąc luty 2014 r. - $17,338\% \times 122\,981,52 \text{ zł} = 21\,322,54 \text{ zł}$ (zamiast $15\% \times 122\,981,52 \text{ zł} = 18\,447,23 \text{ zł}$, stąd różnica w kwocie $2\,875,31 \text{ zł}$);

- za miesiąc marzec 2014 r. - $17,338\% \times 208\,228,32 \text{ zł} = 36\,102,63 \text{ zł}$ (zamiast $15\% \times 208\,228,32 \text{ zł} = 31\,234,25 \text{ zł}$, stąd różnica w kwocie $4\,868,38 \text{ zł}$);

- za miesiąc kwiecień 2014 r. - $17,338\% \times 109\,519,05 \text{ zł} = 18\,988,41 \text{ zł}$ (zamiast $15\% \times 109\,519,05 \text{ zł} = 16\,427,86 \text{ zł}$, stąd różnica w kwocie $2\,560,55 \text{ zł}$);

- za miesiąc maj (I połowa) 2014 r. - $17,338\% \times 55\,394,09 \text{ zł} = 9\,604,22 \text{ zł}$ (zamiast $15\% \times 55\,394,09 \text{ zł} = 8\,309,11 \text{ zł}$, stąd różnica w kwocie $1\,295,11 \text{ zł}$);

Łączna różnica w wyliczonej przez WITPIS kwocie kosztów ogólnych przy zastosowaniu stawki 17,338% ($96\,395,51 \text{ zł}$) w stosunku do określonej w regulaminie konkursu stawki 15% ($83\,396,74 \text{ zł}$) wyniosła $12\,998,77 \text{ zł}$. Na pytanie, dlaczego zastosowana przez WITPIS stawka ryczałtu w wysokości 17,338% służąca do wyliczenia kosztów ogólnych (pośrednich) – była wyższa niż określona w zał. nr 9 do Regulaminu konkursu nr 4/2013, tj. w wysokości do 15% dla instytutów badawczych i dlaczego Spółka rozliczyła w ten sposób naliczone koszty pośrednie Zarząd Spółki odpowiedział, że „Koszty pośrednie rozliczono zgodnie z umową o dofinansowanie projektu, co znajduje swoje odzwierciedlenie w Załączniku nr 3 do przedmiotowej umowy”.

¹²² Koszty te zostały nazwane przez WITPIS jako koszty pośrednie, pomimo iż w katalogu kosztów kwalifikowanych będącym załącznikiem nr 9 do regulaminu konkursy nr 4 określono je kosztami ogólnymi.

NIK nie podziela tego wyjaśnienia, ponieważ zgodnie z regulaminem konkursu, koszty ogólne nie mogły przekroczyć 15% kosztów kwalifikowalnych.

(dowód: akta kontroli str. 358, 1097, 1100, 1103)

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że projekt NKTO nie jest realizowany zgodnie z harmonogramem przewidzianym w umowie o dofinansowanie projektu NKTO, jak również nie zostanie zrealizowany w terminie określonym w umowie o dofinansowanie tego projektu. Na grudzień 2017 r. opóźnienie w realizacji projektu wynosi 44 miesiące.
2. NIK zwraca uwagę, że do dnia 21 maja 2014 r., tj. podpisania aneksu nr 1 do umowy Konsorcjum nie zostały ustanowione mechanizmy kontroli i nadzoru nad współkonsorcjantami ze strony Spółki jako Lidera Konsorcjum. Organ nadzorczy, tj. Komitet, do którego obowiązków należała m.in: ocena prac Konsorcjum, ocena prac badawczych, akceptacja kosztów i wydawanie zgody na dalsze finansowanie prac projektu prowadzonego przez Konsorcjum, został powołany dopiero na mocy § 6 ww. aneksu, tj. już po zakończeniu wykonania zadania nr 1 i nr 2 etapu nr 1 projektu NKTO odpowiednio 22 marca i 16 maja 2014 r. Tym samym w okresie realizacji etapu nr 1 projektu NKTO nie funkcjonował żaden organ kontrolny powołanego do nadzoru poszczególnych Konsorcjantów, co w ocenie NIK mogło być przyczyną powstania nieprawidłowości polegających na rozliczeniu i zaakceptowaniu bez zastrzeżeń - przez Lidera Konsorcjum - wypłacenia premii zadaniowych pracownikom WITPiS.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że mimo starań Spółki dotyczących realizacji projektu NKTO i podejmowanych działań w celu zmiany umowy o dofinansowanie projektu NKTO, projekt ten nie jest realizowany zgodnie z umową, a końcowy termin realizacji nie zostanie dotrzymany.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹²³, wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu dokonania przez WITPiS zwrotu – na rachunek bankowy dedykowany dla projektu NKTO kwoty 12 998,77 zł, o którą ww. konsorcjant zawyżył koszty ogólne realizacji etapu nr 1 projektu NKTO.
2. Podjęcie działań mających na celu ustalenie wysokości zwrotu na rzecz NCBiR kwoty zobowiązania powstałego w wyniku niezgodnego z przeznaczeniem wydatkowania środków finansowych pozyskanych w wyniku umowy o wykonanie i finansowanie projektu NKTO.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

¹²³ Dz.U. z 2017 r., poz. 524, dalej: „ustawa o NIK”

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o wykonaniu uwag i wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 29 marca 2018

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**